

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.

Pe un semestru . 12 "

Pe o lună . 2 "

Nrul de Duminică

pe un an . 4 Cor.

Pentru România și

America . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-

mânia și străinătate pe

an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscrisurile nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Eugen Carada.

Prin moartea lui Eugen Carada dispărea unul din cele mai ferme și mai curate caractere din câte au fost chemate a colabora la întemeierea și consolidarea României moderne. Bărbat întreg din creștet până în tălpi, drept credincios, milostiv în serviciul permanent al datorilor sale, și neînfrânt în păzirea principiilor conducătoare ale naționalismului și liberalismului — așa îl știa toată lumea pe Eugen Carada. Încă în tinerețele sale el a ajuns în raporturi foarte apropiate de marele Ioan Brătianu și nimic n'a fost în stare să mai despartă pe acești doi bărbați, legați între dânșii nu numai prin amiciție, ci și prin munca devotată pentru binele și progresul neamului românesc. După moartea lui Ioan Brătianu Carada a cultivat înainte aceleași legături acum cu spiritul neprețuitului său amic și i-a rămas credincios până în momentul când și el a fost chemat la cele veșnice. În vârtejul vremurilor mulți din adoratorii de odinioară ai lui Brătianu și din colaboratorii lui s'au mlădiat după împrejurări, Carada a rămas ca o stâncă nemișcată, ca o strajă credincioasă a principiilor naționale și liberale așa precum le-a profesat și pe care le-a servit neîntrecutul său maestru. Prin Carada dispărea de pe pământul României bucățița ce a mai rămas din figura celui mai mare bărbat de stat român.

Ca Oltean Carada a adus cu sine însă de acasă o comoară sufletească, care în fragedele tinerețe s'a manifestat în încercări poetice. La 1852 îl găsim alături de C. A. Rosetti, acest tip al liberalismului românesc, lucrând cu zel aprins la întreprinderile sale gazetărești. Generația noastră mai tină de dincoace de munți, n'a apucat să cunoască ziarul »Românul«, pentru ca din intuițiune proprie să poată judeca la ce nivel înalt a fost avântată lupta politică pe acele vremuri în Țara-românească. Având în vedere stările prezente »cu multele, feluritele și adese-ori marile păcate ale fraților noștri« este și anevoie ca cineva să-și facă o închipuire adevărată de vremurile, când »Românul« reprezenta viața și năzuințele bărbaților conducători politici. Frații Golescu, Costache Rosetti și Ioan Brătianu au imprimat acestei perioade timbrul splendoarei nu numai politice, ci și morale și idealiste. Carada a fost atras din prima zi a activității sale publice de acest grup și a făcut parte din redacția »Românului«, unde cu modestie și fără pretenții și-a pus în cumpănă alături de colegii săi sufletul său nobil și puterea sa de muncă. Încă de pe atunci Carada a fost ales de amicii săi a prevedea pe lângă partea ideală a întreprinderilor lor și partea materială. Cu deosebire Ioan Brătianu a descoperit și prețuit talentele economice ale tânărului Oltean zelos și muncitor, talente, cari mai târziu s'au dovedit atât de roditoare pentru țară. După ce principele de Hohenzollern s'a urcat pe tronul României, găsim pe Carada în străinătate în mijlocul unei societăți de econo-

miști distinși și bărbați liberali, nu pentru distracția sau desfătarea sa, ci în permanent serviciu al țării sale și ca un exponent al grupului politic, la care aparținea. În această școală practică a vieții, talentele lui Carada au aflat terenul priincios de dezvoltare.

Reîntors în țară a adus cu sine concepțiunea întregii organizațiuni monetărești a poporului român. Prin proiectele de legi pentru întemeierea Băncii naționale a României, lucrute de Carada, dar mai ales prin punerea lor în practică, tot opera lui Carada, și prin conducerea acestei instituțiuni economice naționale de prima ordine, care n'a scăpat pentru nici-o clipă din mâinile întemeietorului ei în decurs de 30 ani complecți, Carada și-a pus el însuși un monument din cele mai strălucite, precum mai strălucit nu i-l poate ridica nici națiunea recunoscătoare. Numai cine a trecut prin vremurile înainte de înființarea Băncii Naționale și a fost expus unui agiu de douăzeci la sută, numai cine cunoaște intensitatea crizelor agrare, cari bântuie în mod regulat, din period în period, țara, și a simțit reflexele ei asupra întregii gospodării naționale particulare și publice, numai cine este în pozițiune de a asemăna piața comercială de astăzi cu cea de acum 30 de ani, va ști aprecia după adevărata sa valoare, activitatea atât de rodnică și atât de meritoasă a lui Carada. Dar nu numai din punct de vedere economic admirăm această operă minunată. Intreaga organizație, astăzi ramificată și întinsă peste toată țara, este săvârșită exclusiv numai prin români. Niciun

La clacă.

De Const. A. Giulescu.

Stam tus trei la umbra plopilor din Valea-Sacă. Era căldură năbușitoare. Crâmpiele zdrențuite de nori albi goneau către răsărit, topindu-i necuprinsul. Cât de albastru rămănea cerul în urma lor! Sus, pe vârful, își tremurau plopii frunzele, fremătând dolna codrului.

»Să tot fi avut doisprezece, ori treisprezece anișori. Așa a început prietenul Lazu să ne povestească. Noi îl ascultam trântiți în iarba verde, moale, și priveam la fluierarii pădurii care treceau în sbor pe de-asupra noastră... Părea că vedem ca în vis, cele ce ne spunea fratele Lazu...

»Picasem de curând dela școală, ca să-mi petrec sărbătorile Crăciunului înt e ai mei. Nu știți voi ce bucurie simțeam când mă vedeam în casa noastră, unde mă așteptau atâtea bunătați păstrate de mama!... Găseam podul plin de clorchine cu struguri atârinate de grinzi și lăuteți; gutui frumoase, și mere rumene ca obrazul de fecioară. Pe toate le răvășuiam în câteva zile. Mă împrietiniam cu câinii, care nu mă mai cunoșteau, și trei părți din zi le petreceam în grajd cu Florea vizitului, care-mi cânta așa de dulce din caval, și știa să vorbească pe placul meu!... Uite, aceste nimicuri scumpe, fărâmaturi din viață, strecurate zi cu zi în sufletele noastre, ne leagă de căminul părintesc. Căci la drept vorbind, omul trăiește povestind a lor săi din vremile apuse, și visează la umbra stejarului vieții, clipele necunoscute ale viitorului.

De câte ori nu ne poartă gândul cu ani în urmă!... Și cât de limpede vedem uneori bucurii și dureri petrecute în viață!... De câte ori nu ne duce dorul pe cărări de mult umblate; și cum alergăm uneori după nimicuri trăite, himere ale copilării!... Dar, aceasta e și viața omului, cu frământările ei, cu goana ei după mai bine!...

Era o iarnă grea. Ninsese zăpadă multă, cum nu se mai văzuse de pe timpul zaverei, așa spuneau bătrânii. Cu venirea sărbătorilor, oamenii rămăseseră mai mult pe la casele lor, așa că drumurile erau înzăpezite, neumblate. Dar după Anul Nou, s'au desfundat cărările troenite, și săniile încărcate cu mărfuri au pornit către târguri. Aproape de Bobotează, așa de bine se bătuse părția, că-ți era mai mare dragul să pornești la drum.

În timpul dela anul și până la sf. Ion, se obișnuia încă de demult la noi în casă, a se face clacă de fete mari și neveste tinere, alese numai din acele cari știau să răsucescă bine borangicul.

Imi aduc-aminte că era tocmai în ajunul Bobotezei, căci s'a topit atunci pe jar mai bine de o lită de plumb, ca să se ghicească norocul fetelor.

Terminasem de curând, masa și luasem loc în vârful patului în două perne de praf, așteptând să pice fetele din sat...

Mai luasem eu parte și în alte dăți la astfel de adunări, dar nici odată, nu-mi aduc-aminte, să fi fost atât de nerăbdător, de neliniștit ca în noaptea cea...

Gândul meu era la Ileana Mării, o fatișeană oacheșe, cu ochii negri, având luciri de cărbune, și frumoasă ca floarea primăverii.

Zece scaune erau așezate, roată pe lângă perete, iar în mijloc o masă rotundă pe care stă un ceainic de aramă din care fumega aburul îmbătător de țulcă fiartă. La focul din bucătărie se auziau pînind floricelele și cocoșii, cari săreau cât colo din ciurul băut de flacări.

În casă era o căldură plăcută, molesitoare; iar alături de mine, dormea lenevoasă o pisică albă, cuibărită într-o scurteică cu blană de vulpe.

Toate nimicurile astea le port de-atâta vreme în minte, că mi-se pare că le-am trăit eri...

Pe vremea când se ridică luceafărul de-asupra dealului, și când se potolește viața satului, toate scaunele erau cuprinse. Cea de pe urmă venise Ileana. Se așezase în fața mea, vioa, zămbitoare, așa că toată lumina lămpii îi îmbujora obrazul. După ce s'a împărțit fiecare tainul de borangic, depănat pe moșoare lungi, s'au așezat toate pe lucru. Vorbeau, râdeau, își spuneau glume și povești din timpul sărbătorilor, părănd un stol de vrăbi, cari ciripeau lăsate în voia lor.

Eu, stam cu capul răzimat de covorul din perete, și nu-mi plimbam ochii de cât pe făptura Ileanii, care mă privea din vreme în vreme, dojenitoare!...

Mosoarele se rostogoleau ca niște roți hodorogite pe furcile ridicate în sus, iar fusele năpraznice, se învârteau în mâinile dibace, cu sfârșitul lor monoton, adormitor!...

singur străin n'a călcat vr'o dată supt nici un fel de titlu peste pragul clădirei mărețe ridicate de Carada. Această încredere în destoinicia neamului românesc este o notă caracteristică în toată activitatea satelitului brătienist. Și palatul care găzduiește centrala Băncei manifestă în mod foarte expresiv talentele organizatorice împerechiate cu simțemintele frumosului ale creatorului lui. Intre clădirile publice moderne ale Bucureștilor, făcute toate în timp după palatul Băncei naționale, aceasta stă neîntrecută atât ca întocmire internă cât și ca soliditate și înfățișare estetică.

Ca om politic nu vedem pe Eugen Carada nicăiri, în deosebire de alții, pe cari îi găsim pretutindeni, mai mult cu vorba decât cu fapta. S'a svonit o singură dată, încă în timpul când trăia Ion Brătianu, că Carada cand dează pentru Camera deputaților. Se zice că din partea partidului s'ar fi făcut timide demersuri pe lângă dânsul a ceda locul unui alt candidat. Prevenind Carada a repășit și de atunci nimeni n'a mai auzit de vr'o candidare a lui. Era cu desăvârșire liber de orice vanitate deșăită. Ce făcea, făcea în tăcere și fără să se afișeze. Presa adversară cu toate acestea se ocupa des cu numele lui și a debitat multe știri fantastice în socoteala lui, dar niciodată el nu s'a amestecat în polemic ziarisice; a lăsat pe toți să scrie și să tipărească ce vor, și el lucra neconținut și pășea înainte pe calea, găsită de el bună și dreaptă. Tot din acest sentiment al modestiei nu ne întâlnim cu numele lui Carada la spectacolele de paradă, care strîngeau lumea oficială și funtașe a Capitalei. Democrat și în formele exterioare, Carada nu iubia rigoarea ceremonialelor și trăia bucuros numai pe terenul muncii și al faptelor.

Pentru noi românii din afară de regat, bătea în pieptul său aceiași inimă caldă ca și pentru cei din regat. Încă din timpurile când sta alături de Ion Brătianu erau amândoi deprinși a urmări cu viuă atențiune toate mișcările noastre. Nu i-a fost dat lui ca lui Ion Brătianu ca dela înălțimea tribunei parlamentului să-și manifeste gândi-

rile și simțirea sa, dar toți câți din noi au trecut pela București și s'au prezentat în numele poporului românesc înaintea lui Carada s'au putut convinge în cursul acestui jumătate de secol ce amic sincer, ce frate bun avem în acest bărbat. Nici odată nu s'a afișat ca »mare naționalist«, dar el a făcut pentru noi incomparabil mai mult decât mulți din cei-ce țin a avea acest titlu.

Cu toată munca sa întezită și îndelungată, cu toată poziția înaltă la care se avântase încă acum 30 ani, cu toate că purta o casă din cele mai modeste, Carada n'a ajuns a trece între oamenii cu avere din București. Ca adevărat creștin el nu socotea avutul ce-l câștigase prin munca sa cinstită de al său, ci îl privea drept un bun încredințat lui spre administrare. Nu era o colectă publică sau discretă pentru un scop național sau creștinesc, dela care Carada să lipsească. Adese-ori deschidea el însuși lista contribuțiilor prin o sumă de bani însemnată și silea astfel și pe alții să se țină cu contribuțiile lor la nivelul marcat de dânsul. O statistică despre sumele contribuite de Carada pentru scopuri publice ne-ar înfățișa o avere considerabilă. Dar această statistică n'ar înregistra numeroasele ajutoare tănuite, unde el singur, fără să știe cineva, da și da atunci mai bucuros și mai mult.

Este peste putință ca în cadrele unui articol de ziar să încapă viața și activitatea acestui însemnat bărbat. Sigur e, că prin moartea lui dispare un caracter, care nu numai la București este rar. Noi românii de dincoaci, cari când e vorba de frații noștri din regat ne-am deprins a judeca cu multă bunăvoință stările lor sociale, — avem îndoite motive a venera și preamări memoria binecuvântată a lui Eugen Carada.

Instalarea noului perfect de Arad.

Noul perfect al Aradului *Urbán Iván* va fi instalat în ziua de 5 Martie st. n. dimineața la orele 9 în adunarea congregației comitatului, iar la orele 11 în consiliul comunal al orașului Arad. După dorința noului pre-

fect, orice paradă se va evita. Cu prilejul numirii sale, d. Urbán a dăruit suma de mie, de coroane pentru săracii din Arad.

Jeszenszky — secretar de stat. »Monitorul oficial« va publica în numărul său de mâine un autograf regal prin care Jeszenszky Sándor, fost mosul procuror din procesul »R-plicel«, e numit secretar general în ministerul de interne.

Zichy János — ministru de culte. Contele Zichy János în cele din urmă hotărît să intre în cabinetul contelui Khuen-Héderváry — în calitate de ministru de culte.

Ministrul-președinte Héderváry va pune Maj. Sale numirea aceasta cu prilejul audienței de Luni sau Marți, iar Miercuri se va publica în »Monitorul oficial« autograf regal despre noua numire.

Serviciul militar de doi ani în Austria. Ministrul apărării țării din Austria Georgi, a declarat în comisia parlamentară pentru chestii militare că guvernul austriac de mult a terminat proiectul de lege despre introducerea serviciului militar de doi ani.

Dacă acest proiect n'a putut și nu poate fi depus pe birourile Camerei, cauza e că guvernul austriac n'a putut să ajungă până acum la înțelegere cu guvernul ungar. În vremele din urmă, guvernul austriac s'a adresat din nou guvernului ungar stăruind pe lângă rezolvirea acestei chestii urgente. Ministrul Georgi și-a exprimat convingerea că va reuși să înlăture toate piedicile din calea acestui proiect și speră că la toamnă îl va putea prezenta parlamentului.

Articolul d-lui Kristoffy.

(*) Numărul dela 15 Februarie al însemnatei reviste vieneze »Oesterreichische Rundschau« aduce un articol al domnului Kristoffy, fostul ministru de interne în cabinetul de tranziție al baronului Fejé-váry. Articolul acesta, care tratează pe larg despre campania electorală pornită în Ungaria și despre necesitatea introducerii votului

Firele ga bene, scilicitoare, se întindeau în lumina lămpii, lucind ca niște fire de aur. Pisica, strângea din ochi, ciulind urechile cu viclenie. Fetele se întreceau la glume și vorbe alese, pe când mama, împărțea fiecăreia câte o vorbă bună.

După ce s'au cinstit cu țulcă, am auzit un g'as rugător:

— Fa Ileană, la cântă-ne ceva. Știi tu, cum cântă când te ducl în ploplștea din Valea-Sacă. Rușinată, a lăsat ochii în jos, răspunzând mănoasă:

— Cântați și voi, că știți cântece mai multe, și mai frumoase ca mine. Tot eu și iar eu în fiecare seară!...

A mai făcut năzuri un cârd de vreme, dar la rugămintșile mamei a început să cânte. Țin minte și azi un crâmpel:

Foaie verde mărgărit,
Arde-te-ar focul iubit,
Multe mândre ai prăpădit!...

Și altă verde trei sulfine
Mi au șoptit două vecine:
Că la mine nu mai vine!

Dar m'a prins odată 'n crâng,
Și m'a 'ncins cu brațul stâng,
Că de-atuncea mereu plâng!...

...Și nu știu mai departe, băeți. Dar cântec mai e mult, și e așa de frumos, și-l cânta Ileana cu o voce așa de dulce!... Imi venea să sar din pat, s'o prind în brațe, s'o desmărd. Deși eram copil, am simțit totuși că se plămădesc în sufletul meu fenomene curioase, schimbări nelămurite până-atunci! Imi venea tot de odată să rîd și să plîng. Se contopeau bucuriile cu părțile de rău, picurându-mi în inimă o plăcere dureroasă. Am închis ochii ca să văd mai bine, și am început să visez. O! câte planuri, câte clădiri n'am ridicat atunci în mintea mea de copil!... Câte frământări nebune, câte năzuinți deșarte!... Și cum stam cu ochii pe jumătate închiși, se făcuse un moment tăcere în casă. Cocoșii cântau de miezul nopții, focul pâlpa în gura căminului, ca o poveste din alte vremi la porțile gândirii; iar fusele sfârâiau și mai monotone, și mai adormitor! Ce somn imi picura pe gene! Și cum aș fi dormit, de nu m'ar fi pândit de supt genele lungi, ochii negrii, frumoși, cari mă fermecaseră așa de mult în noaptea cea!...

Târziu, am deschis iar ochii, pironindu-mi tot pe icoana blândă ce o urmăream. Nu mai știam ce se petrece cu mine. Eram rătăcit, depărtat de anii copilăriei în cari mă găseam.

Și când mă gândeam că peste două zile trebuia să pornesc iar pe drumul școalei, imi veneau lacrimile pe gene, gata — gata să curgă și roae!...

M'a deșteptat din toropeala asta glasul doinicitor al mamei, care băgase de seacă nă neliniștite care mă chinuia, căci mi-a zis:

— Dă pace fetii, mă băete! Ce te uși așa ură la ea?

— Uită? Am răspuns fără să-mi dau seamă întorcându-mă cu fața la perete...

— Nu vă mai supărați coană mare. E copil Domnu, Lazu, a răspuns Ileana.

Hei, da! copil eram!... Dar ce mult m'a durat vorba asta, pronunțată de gura ei!... Mi-am înfundat capul în perne și am plâns, am plâns pe ascuns!...

Erau cei dintâi fiori al dragostei, cu belșugul lor de lacrimi! Săgeata unei iubiri nevinovate, mă rânise în sborul ei fugar!...

Până aici am putut asculta povestea prietenului Lazu. Mă prinsese somnul. Dela un cârd de vreme nu mai auzeam decât cuvinte neluțeluse, șoapte îndepărtate. Ochi negri frumoși, buze rumene ca mărgeanul, și zimbiri viclene imi apăreau în vis. Sboruri de păsări fugare, de fluturi. Și un glas cristalin, cu »Frunză verde mărgărit« imi trudea somnul. O boare plăcută imi gădila obrazul, ca suflarea unei guri dulci, iar eu, dormeam înainte!...

universal, a fost pe nedreptul ignorat la noi de presa de toate nuanțele. Zicem pe nedreptul, deoarece în colosala literatură politică ce se scrie acum și în mijlocul confuziunii generale, nu și-se întâmplă ușor să te întâlnești cu niște idei așa de lămurit și de convingător exprimate ca cele din articolul lui Kristóffy. Nouă cel puțin ne face impresia, că printre mulții scriitori politici de astăzi ai neamului unguresc nu se va găsi un al doilea, care să fi reușit să dea atât de exact sinteza situației de-acum și care să vadă atât de luminos calea adevărului.

Să rezumăm acest articol.

După ce ne spune că problema cea mai actuală, care stă în centrul intereselor politice ale Ungariei moderne, este reforma electorală, dl Kristóffy afirmă că starea de astăzi duce direct la ruina politică și economică a țării. Remediile pe cari ultimul cabinet liberal al contelui Tisza a căutat să le încerce, prin reforma introdusă în regulamentul camerei, n'au avut succes. De asemenea nu s'a putut valida conduita guvernului coaliționist, care credea că poate să-și întărească situația prin concesiuni naționale ce le va obține eventual pe socoteala drepturilor Suveranului. »Dar — zice Kristóffy textual — *suveranul nostru voiește s'o rupă pentru totdeauna cu politica aceasta de concesiuni, fiindcă ea este periculoasă pentru instituțiunea manarchiei și chiar poporul respinge o asemenea politică, deoarece mixerile cele multe nu se vindecă cu limba de comandă*... Și în aceeași ordine de idei Kristóffy continuă: »Politica de concesiuni naționale nu va putea să vindecă actuala viață parlamentară și s'o pună în posibilitatea de a munci. Actualul parlament a încetat să mai fie un instrument de folos al vieții constituționale. El împiedecă și distruge ceea ce ar trebui să clădim; el păgubește prestigiul Ungariei și ne sdrobește creditul statului.

Pentru salvarea parlamentarismului, după părerea autorului, nu se poate face alt ev decât înlocuirea bazei șubrede și bolnave de astăzi cu alta viguroasă și aceasta prin introducerea în păturile cele mai largi ale populației a votului universal, egal și secret. Chestiunea aceasta, orice ar zice d. Tisza, este matură și n'are să fie nici-un procedeu antipatriotic. Se știe doar că toate partidele noastre politice au înscris în programul lor votul universal și se mai știe că în programul contelui Khuen figurează de asemenea această reformă, căci numai sprijinit pe ea a primit guvernul.

În privirea votului universal, — zice mai departe d. Kristóffy — se ridică între altele acuzația că masele inculte n'ar trebui să fie introduse în viața constituțională. Argumentul acesta este însă absurd. Se știe în realitate că învățământul obligator s'a introdus la noi la 1868, deci mai bine de patru decenii. S'ar putea oare să fim într-o stare atât de înapoiată, încât, după atâția ani, cetățenii acestei țări să nu aibă nici atâta cunoștință, ca să-și poată exercita un drept constituțional atât de elementar?

Și se mai invocă drept motiv în contra acestei reforme pericolul naționalităților. Mulți iau ca pildă sperietoare Austria. Să ne ierte însă acei domni, dacă nu putem primi nici acest punct de vedere al lor. Votul universal în Austria, departe de a fi ajuns un pericol, a contribuit la crearea unei situații mult mai tolerabile. Și chiar și în chestiunea naționalităților din Austria, reforma electorală a produs fructe binefăcătoare, deoarece chiar în parlament contrastele naționale au mai dispărut. Partea cea mai bună a acestui succes este desigur faptul că naționalitățile nu mai gravitează în afară cu aspirațiunile lor, ci își dau mâna să resolve împreună chestiunile interne, deoarece acum, după sufragiul universal, fiecare naționalitate poate să-și valorizeze dorințele pe cale legislativă. Rezultatele aceste pun viitorul într-o lumină prielnică și ne fac să credem că partidele politice din Austria, fără deosebire de naționalitate, se vor întâlni totdeauna în problemele economice și industriale, precum și în tot ce va duce la întărirea statului.

Acelaș lucru, — zice Kristóffy — va trebui să se întâmple și în Ungaria. Zadarnic vin unii și ne arată primejdia naționalităților. Sânt ani de când spun, că prin votul universal problema națională se va schimba în problemă economică. Mișcarea naționalistă va înceta să aibă acest caracter de unitate și tendințele tuturor vor merge spre marile interese economice. Vor cădea zidurile de despărțire și se va produce statul politic unitar.

După toate aceste Kristóffy se ocupă și de raportul între dinastie și reforma proiectată și-și termină astfel articolul:

»Dacă acum adversarii votului universal amintesc dinastiei, că pe calea acestei reforme se chiamă la putere factori decadenți, trebuie să răspundem că slăbii și decadenții sânt a se căuta tocmai în parlamente, cari nu fac altă politică decât aceea de divergență artificială între popor și suveran.

»Votul universal pune capăt acestei politici. Dinastia oferă poporului puțința de progres, iar poporul răspunde dinastiei cu garanțiile unei Ungarii puternice. Situația de mare putere a Monarhiei se întemeiază pe două postamente, pe Austro-Ungaria și pe legătura cu Germania. Toate celelalte sânt numai încercări aventuroase. Politica aceasta însă are nevoie de atragerea la muncă unitară, a tuturor forțelor.

»Cabinetul Khuen se compune din bărbați de seamă, cari merită toată considerația. Dar politica de persoane în Ungaria a încetat. Votul universal domină situația și fără aceasta nu există o limpezire. Programul guvernului conține votul universal. Și acest punct se va realiza, nu fiindcă ar voi guvernul, ci fiindcă e silit s'o facă. Pentru monarhie și dinastie aceasta este o chestiune de viață și, pe de altă parte o cere și populația ca singurul mijloc de eliberare economică.

»Votul universal este singura platformă posibilă pentru potrivirea dorinței dinastiei cu voința poporului și va trebui să se în-

troducă pentru crearea unui viitor mai bun și pentru a împiedeca revenirea mizeriilor din trecut cu nenorocitele conflicte constituționale, cu frazeologii fără sens, cu o dinastie veșnic amenințată și cu o populație flămândă de emigranți. Monarhia poporului însă va aduce cu sine mai pe sus de toate atotputernicia statului. **Dinastia o dorește aceasta, o voiește, și va ține cu orice preț la programul votului universal, egal și secret**».

Acesta e articolul lui Kristóffy, inspirat desigur de cercurile cele mai înalte. Mărturisirile extraordinar de prețioase, cuprinse aci, ar putea să ne servească drept singurele puncte pozitive de orientare în haosul de astăzi. Ceice au darul priceperii, să ia aminte și să se lumineze!

CONVOGARE.

Conform dispozițiunilor statutare prin aceasta convoc adunarea generală a Asociațiunii din Arad pentru cultura poporului român pe zilele de 18 și 19 Februarie v. (3 și 4 Martie n.) a. c.

Ordinea de zi:

Ziua primă, Joi în 18 Februarie v. (3 Martie n.), în sala festivă a casei orașului din Arad.

1. Deschiderea adunării generale la orele 10 și jumătate a. m.

2. Discurs rostit de Vasile Goldiș, prim-directorul Asociațiunii.

3. Discursul reprezentantului Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.

4. Discursul reprezentantului Societății pentru crearea unui fond de teatru român.

5. Raportul general al direcțiunii despre gestiunea anului 1909—10.

6. Raportul despre starea financiară a Asociațiunii.

7. Raport despre biblioteca Asociațiunii.

8. Alegerea unei comisiuni de 3 pentru înscrierea de membrii noi.

9. Alegerea unei comisiuni de 5 pentru cenzurarea rapoartelor direcțiunii.

10. Ion I. Creangă, disertație de I. Montani.

11. Inchiderea ședinței.

Ziua a doua, Vineri în 19 Februarie v. (4 Martie n.) în sala festivă a seminariului diecezan.

1. Deschiderea ședinței la orele 10 a. m.

2. Verificarea protocolului ședinței prime.

3. Referada comisiunii pentru înscrierea membrilor noi.

4. Referada comisiunii exmise pentru cenzurarea rapoartelor direcțiunii și propunerile acestei comisiuni.

5. Eventualele propuneri și interpelări.

6. Alegerea biuroului Adunării generale pe noul period cu 3 ani, conform §-ului 12 din statute.

6. Alegerea direcțiunii pe anul 1910—11.

8. Inchiderea adunării.

Fabrica de spălat a lui

Nagy Károly

în Kluj—Kolozsvár, Malom utca 4.

Gulerile și manșetele precum și tot felul de albituri și perdelele de dantele le face albe ca zăpada și le calcă dându-le luciu ca de oglindă.

Lucrările ce trec peste 10 coroane le expediază franco acasă.

Rog pe toți membrii Asociațiunii și pe toți sprijinitorii și binevoitorii culturii românești a se prezenta la această adunare.

Arad, 12/25 Februarie 1910.

Ioan I. Papp,
Episcopul Aradului,
președintele Asociațiunii din Arad
pentru cultura poporului român.

Situația politică.

Arad, 26 Februarie.

Viața politică din Budapesta a avut azi o zi de liniște. Cluburile politice sânt aproape pustii, căci deputații sânt duși în turneu prin cercuri.

Singurul moment de interes mai viu e audiența de Luni a primului-ministru. Rezultatul acestei audiențe va înrăuri probabil în mod hotărâtor viitorul partidului guvernamental, aducând o lămurire în relațiile dintre contele Khuen și contele Tisza. Atacurile ziarelor creștin sociale împotriva contelui Khuen, pentru atitudinea lui echivocă în chestiunea reformei electorale, par a fi preludiile acestui rezultat.

Avem azi următoarele informații.

Audiența contelui Khuen.

Budapesta, 26 Februarie. Contele Khuen Héderváry se va înființa Luni în audiență la monarhul ca să-i prezinte spre semnare actul de numire a contelui Ioan Zichy ministru de instrucție. Cu acest prilej primul-ministru — după cum am mai anunțat — va face monarhului tabloul situației.

Independenștii contra contelui Khuen.

Budapesta, 26 Februarie. În preajma alegerilor parlamentare partidul lui Justh va lansa un manifest către publicul unguresc. Punctul cardinal al manifestului va fi chemarea la luptă pentru înfăptuirea votului universal și egal (nu și secret).

În ședința din 24 Martie partidul va prezenta camerei o propunere de punere supt acuză a guvernului Khuen.

Contele Khuen la Wlassics.

Budapesta, 26 Februarie. Primul-ministru a vizitat azi pe fostul ministru de instrucție Wlassics, cu care a conferat vreme îndelungată.

Patriarhul sârbilor la contele Khuen.

Budapesta, 26 Februarie. Contele Khuen a primit azi, la ministerul de interne, vizita patriarhului sârbesc Lucian Bogdanovici.

Declarațiile lui Justh.

La adunarea publică din Galánta, unde și-a pus ieri candidatura contele Eszterházy M. hály, a vorbit și șeful partidului independist Justh, făcând între altele declarațiile dela vale pe cari le înregistrează azi toată presa ungurească:

Față de năzuințele reacționare și aulice, în simbră cărora — durere — stau unguri, națiunea întreagă — a zis Justh — trebuie să fie în tabăra independenștii, care singură propovăduiește adevărata dezvoltare democratică și politica independentei economice. Cei cari voiesc nu numai să mențină stările de azi, ci să readucă de-adreptul evul mediu, ne fac impresia unor adevărați cavaleri medievali, îmbrăcați în zale de fier. Față de ei noi avem razimul nostru tare în milioanele poporului, cari formează tabăra cea mai sigură a năzuințelor noastre independenște. Ne vom lupta deci pentru drepturile lor și conform programului independist vom urgita legiulrea neamănată a votului universal și egal.

Vom porni lupta supt steagul libertății, egalității și frățietății și nu ne vom părăsi principiile acestea de dragul cavalerilor medievali.

Oricât de mult dorește contele Tisza, în interesul politice sale reacționare, când să tragă, când să împingă carul guvernului de »trabanși«, politica lui va sfârși cu un fiasco desăvârșit. E destul de dureros că azi când națiunea trebuie să se lupte și de altfel cu atâția dușmani, azi când voiește să-și valideze drepturile, se mai găsec încă oameni de pănura lui Tisza, cari pe lângă multe alte anevoințe cari împiedică năzuințele democratice și naționale, mai provoacă și »veto«-ul camerei magnaților. Lucrul acesta însă să nu ne descurajeze, căci puterea de viață a națiunii e cu mult mai mare, drepturile ei se razimă pe baze cu mult mai trainice, decât ca biruința să mai poată întârzia mult.

Semnul unguresc de întrebare.

Supt titlul acesta »Rp.« organul partidului creștin social din Viena își arată într'un articol din numărul său recent nedumerirea asupra rezultatului politice conduse de actualul prim ministru al Ungariei contele Khuen-Héderváry.

Nedumerirea aceasta reiese din felul de acțiune întreprins până în prezent de Khuen în scopul aplanării crizei. Ea este pe de altă parte o urmare firească a însăși personalității ministrului președinte pe care autorul articolului în chestiune îl caracterizează foarte nemerit: cu zâmbetul veșnic pe buze. Vom extrage câteva pasagii din bânuirile acestea ale lui »Rp.«, care vor prezenta pentru publicul nostru un interes cu atât mai mare, cu cât autorul — un politician de frunte din Ungaria — pare a fi foarte bine informat asupra stărilor de lucruri, care predonimă atmosfera politică dela noi.

»Semnul de întrebare unguresc se cheamă contele Khuen-Héderváry« — începe autorul. Este omul cu zâmbetul veșnic pe buze, care își reamintește de vremile frumoase ale artei dondice de guvernare.

Este o soartă tristă a popoarelor din Ungaria, că pe când milioanele de oameni plâng, miniștrii președinți ai Ungariei sânt totdeauna cu zâmbetul pe buze. După zâmbitorul Wekerle, iată-l pe zâmbitorul conte Khuen.

Autorul face apoi istoricul celor patru ani de criză dela căderea partidului liberal; până astăzi și continuă astfel:

»Coaliția a venit la cârma țării. Patru ani de domnie coaliționistă au fost de-ajuns pentru a deschide ochii poporului înșelat și a-i arăta, că politica șleahței ungurești condusă de secolii n'a fost decât un mijloc, pentru a-l înălțura dela interesele lui economice, și a-l desbina de cel mai puternic protector al său, de dinastie. S'a opus dinastiei rezistența națională numai pentru a împiedeca o reformă electorală cinstită.

Șarlatania aceasta a căzut odată cu coaliția.

A venit Khuen cu votul universal înscris în program. Intreaga țară a privit cu însuflețire spre tron, o seriozitate sfântă a cuprins inima milioanele, momentul însemnat al desrobirii popoarelor trebuia să se apropie.

Atunci s'a zărit primul zîmbet pe buzele contelui Khuen. El a chemat pe Tisza la o consfătuire și lumea frapată a putut observa de-atunci mistificarea.

Și colțul gurei lui Khuen de-atunci n'a mai avut liniște. El zîmbia când Tisza a atras între zidurile noului partid guvernamental elementele constituționale dușmane votului universal, el a zîmbit, când contele Tisza a ținut în casa magnaților înflăcărata sa vorbire împotriva reformei electorale cinstite, el a zîmbit

când contele Tisza a organizat împreună cu partidul kossuthist liga împotriva votului universal și a zâmbit și atunci, când cu prilejul adunării de constituire a partidului său s'a luat hotărârea de a se eschide din program votul universal. Și tot zâmbind contele Khuen dă voie tuturor dușmanilor votului universal, de a intra în partidul său, pe când pentru toate partidele credincioase votului universal primul ministru nu are decât un singur zîmbet acela al compătimirii.

Toți prefectii cei noi sânt jurați pe dușmănia pe care Tisza o simte față de popor și conducător al alegerilor a fost numit faimosul Jeszenszky Sándor, călăul naționalităților nemaghiare, renumitul șef de stat-major al alegerilor din vremea lui Bánffy.

Contele Khuen zâmbește și zâmbetul acesta anunță o nouă catastrofă a politice ungurești.

Și mai departe zice:

»Politica aceasta poate să fie readusă acolo, unde a fost înainte de asta cu patru ani, fără introducerea votului universal însă ea nu va putea arăta decât aceiaș mizerie, aceleaș vaiete, acelaș lanț de crize care l-a avut în cei patru ani.

Afirmăm, că contele Tisza este mai șiret decât contrarul său Andrassy. Amândoi voiesc să împedec reforma electorală.

Pe când Andrassy însă să lupta împotriva dinastiei, pentru a-și ajunge scopul, pe atunci Tisza voiește să câștige dinastia pentru intențiile sale spurcate și să o facă să renunțe la reforma electorală.

În felul acesta ne arată organul vienez că intențiile primului-ministru Khuen ori cât de mult ar părea el că favorizează naționalitățile din Ungaria, nu se pot lua de bani buni, cel puțin atâtea, câtă vreme închee legături cu dușmanii declarați ai unei reforme electorale cinstite.

Un glas din senatul austriac.

În »Deutsches Volksblatt« un membru al senatului austriac spune următoarele despre conșii Khuen și Tisza:

Contele Khuen care e războinicul reformei electorale și contele Tisza care e apărătorul cel mai cerbicos al regimului magnaților unguri, nu vor putea să stea vreme îndelungată împreună. Trebuie să reușească înlăturarea tocmai a cîcei, care stăpânește în Ungaria vreme de generații întregi și care, să fățărească oricât de mult sentimente loiale, totuși — mulțămită contelui Tisza — ea a fost cauza că Ungaria cât pe ce era să fie dată pe mâinile partidului Independist!

Scrisoare de Duminecă.

În căutarea unui socru. Vorbe, vorbe.

Imi sânt așa de dragi gazetele noastre din Ardeal. Imi sânt dragi pentru curajul lor, pentru năzuința lor spre bine. Și-mi sânt dragi pentru că sânt redactate de români. Și o gazetă redactată de români prețuiește mult în ziua de astăzi.

De îndată-ce primesc poșta cu gazetele noastre, mă așez în colțisorul meu, le citesc coloană cu coloană și, fără să simt cum, mă trezesc dintr'odată iarăș între ai mei. Între ai mei cei buni și curați la suflet. Tresar cu ei la aflarea veștilor rele, și rid cu ei când citesc câte-o glumă reușită. Ah, mai ales glumele ziarelor noastre sânt nostime.

Iată de pildă ce citesc într'unul din aceste ziare:

»Un tânăr bănașan student la »Academia de muzică«, ne mai având mijloace, a întrerupt studiile. Voind a și le continua, caută o fată din casă bună, spre a o lua în căsătorie, ai cărei părinți îi vor da ajutor să-și completeze studiile, la dorință se poate prezenta în persoană unde

va fi invitat. Poate primi epistoale la adresa: »Anonimus« în Tomesț, comitatul Krassó-Szörénye.

Gluma, firește, nu e a »tînărului bănațan«, ci a ziarului, care a publicat-o. Să mă lerte tînărul bănațan, dar eu de-aș avea ori cât de mare considerație pentru talentul lui muzical, și de-aș avea o sută de fete, dar nu i-aș da nici una. De ce? Pe simplul motiv că nu știe să scrie. Stilul e omul. Și dacă tînărul bănațan o fi așa cum reiese din stilul, în care a redactat anunțul, de-aș și că-mi dau toate fetele la călugărie, dar nu mi-l-aș face ginere. Hei când ești student la Academia de muzică, ce-ți mai trebuie însurătoare? Eu în locul dumitale, prietene, aș căuta o zestre fără fată. În cazul acela nu m'aș teme că tocmai când voi cânta cea mai divină simfonie, soția artistului va veni să-l plictisească, să și frece mâinile, să se uite pe geam afară; să caște și să-mi spună: Azi avem vreme frumoasă!

Dar cu toate că scrie prost, amicul meu a avut o idee ingenioasă. Am să mă gândesc asupra acestui subiect. Ar ieși o schiță minunată. Da, da. Atrag atenția autorului »Seratei din Șunturug« asupra acestui subiect. Umoristul nostru ar putea broda pe aceasta temă o operă nemuritoare. De altfel cam acesta cred că o să fie rezultatul anunțului tînărului bănațan. Și poate vre-unul mai filosof gândindu-se la naivitatea lui, va exclama: O, sancta simplicitas! Eu, care nu-s filosof am ris, am ris din toată inima. Și i mulțumesc că mi-a dat acest prilej.

De vre-o două săptămâni am citit în gazetele noastre o informație, în care ni-se spunea că d. Bănuț va ține mai multe conferințe despre rostul teatrului la noi. După conferința dela Cluj am așteptat să văd ce-a vorbit d. Bănuț. Voiam să scriu și eu ceva despre această conferință. Publicul din România se interesează de mișcarea teatrală dela noi. Am așteptat mult și bine, căci afară de »o admirabilă conferință«, »stil ușor și colorat« n'am putut prinde nimica. O ploaie banală de adjective înșirate unul după altul, fără a se arăta măcar o singură idee tratată de conferențiar. Cu toată părerea de rău am renunțat de a scrie ceva despre conferința dela Cluj a dlui Bănuț. Că a vorbit frumos sau urf e altă socoteală. Eu vre-au să știu ce a vorbit.

Iată acum darea de seamă despre conferința dela Blaj a harnicului director:

»A. P. Bănuț, directorul artistic al societății pentru fond de teatru, a ținut în Blaj, în sala de gimnastică, Joi în 17 l. c., o conferință publică. A tratat într'un limbaj, ineseptionabil ca dicțiune, cerințele teatrului modern și ale teatrului românesc. Publicul putea să fie și mai numeros, — o scuză e pripa cu care s'a ținut aceasta conferință. Venitul ce s'a încasat, d. Bănuț l'a dăruit aproape întreg reuniunii meseriașilor de aici, înscriindu-se și ca membru pe viață la această reuniune. Tot dlul a cumpărat — și acest lucru nu servește spre lauda inteligenței blăjene — și un admirabil tablou al lui Bunea, executat de pictorul Zeiler«.

Mă rog, ați înțeles? D. Bănuț a tratat într'un limbaj ineseptionabil ca dicțiune cerințele teatrului. Dar cari sânt acele »cerințe«? Ce păreri are d. Bănuț? Vrem să le știm, pentru Dumnezeu. Sânt părerile directorului de scenă al societății pentru fond de teatru. Și aceste păreri ne interesează. Cel puțin pe mine mă interesează. Și cred că și pe alții tot așa. E așa de greu să se facă un rezumat al unei conferințe?

Iată o chestie, care ar trebui să preocupe redactorii noștri. Notițele astea cu sute de epitețe și floricele sânt așa de supărătoare. Cititorul vrea să afle fapte, iar nu vorbe. Din faptele pe cari gazetarul, »Cronicarul zilei de azi«, i-le prezintă, va aprecia el dacă cele ce i-se spun sânt bune sau rele.

Până atunci însă eu constat că n'am putut scrie nimic despre conferințele d-lui Bănuț. Dar sânt eu de vină?

Coresi.

Pentru loteria femeilor române din Arad.

Pentru loteria »Reun. fem. rom.« au mai sosit următoarele obiecte:

Letiția Coțioi, elevă de cl. III. civ. Arad: un frumos portret (episcopul Leményi 1840) lucrat cu veche broderie românească, un prețios poal de argint, o veche carte de legi tipărită în limba română, germană și maghiară, și o broderie pe catifea.

D-na Emilia Moldovan, Gavoșdia a trimis un foarte frumos costum, port original din Gavoșdia și un ștergar cu motive românești și a colectat dela:

D-na Maria Popa, Gavoșdia, un ștergar și o tăviță, ambele țesături românești.

D-na Eufemia Faur, Gavoșdia, un ștergar, țesătură cu motive românești.

D-na Livia Popovici, Chișineu, un ridicul, broderie rococo, un mijloc de masă cusătură pe etamină și două frumoase vitrage, cusătură cu motive românești.

D-șoara Ecaterina Pod, Seleuș, un mijloc de masă lucrat pe etamină, un port-jurnal broderie pe postav.

D-na Aurelia Machi-Ardeleanu, F. Varsand, o frumoasă periniță broderie pe pânză.

D-șoara Livia Ciacian, Pecica, două frumoase tablouri (cap de studiu) artistic lucrate în pastel, după natură.

D-șoara Draghina Hereț, Șiria, un fugar, lucrat pe etamină cu motive românești.

Contribuiri la fondul cultural al diecezei Aradului.

Darul dlui Emanuil Ungureanu.

Colecta pentru fondul cultural al diecezei de Arad urmează să dea rezultate frumoase. Ne bucură mai ales faptul că și țărâna românească ia parte la colectă. Țăranul român trebuie să înțeleagă că fondul este menit să-l ajute mai ales pe el și să-l ferească de primejdia desnaționalizării.

Dintre celelalte contribuții remarcăm darul de zece mii de coroane semnate de dlul Emanuil Ungureanu din Timișoara. Venerabilul fruntaș din Timișoara a dat prin fapta asta o nouă dovadă a dragostei de neam și a inimii sale generoase, înmulțind cu încă una motivele de recunoștință pe cari le avem față de el. Alături de darul lui amintim și pe al dlui avocat Dr. Petru Țegle din Timișoara, care a dat suma de o mie de coroane pentru fondul cultural.

Iată lista cea mai nouă:

Nicolae Groza, preot, Sân-Mihaiu-Român	50.—
Lazar Muntean, econom, Sân-Mihaiul-Român	20.—
Eftimiu Rotariu, econom, Sân-Mihaiul-Român	5.—
Simion Unguraș, econom, Sân-Mihaiul-Român	10.—
Chiriu Laziu, comerciant, Chinez	10.—
Petru Drăgan, învățător, Sân-Mihaiul-Român	15.—
Cornel Popovici, învățător, Sân-Mihaiul-Român	20.—
Gheorghe Russu, preot, Seciani	10.—
Gheorghe Cioca, învățător, Seciani	60.—
Damian Sebeșan, învățător, Săcusigiu	2.—
Aurel Sebeșan, Săcusigiu	2.—
Sever Sebeșan, Săcusigiu	2.—
Anastasia Sebeșan, învățătoare	2.—
Cornelia Sebeșan,	2.—
Emanuil Ungureanu, avocat, Timișoara	10000.—

Dr. Petru Țegle	1000.—
Petru Cimponeriu, preot, Vinga	25.—
Mihai Păcățianu, preot, B. Comloș	50.—
Iuliu Vula, învățător,	50.—
Ioachim Muntean, învățător, Beba veche	25.—
Pavel Văcărescu, preot, Cșoroșlu	10.—
Vasile Persecan, econom	10.—
Gheorghe Vesa,	5.—
Ioan Barbu,	5.—

Mai multe ziare ungurești au scris că scopul fondului cultural este de a strînge mijloace pentru eludarea legii școlare a lui Apponyi. Intre cei ce au dăruit pentru acest scop, ziarele ungurești îl amintesc și pe d. Iosif Gall. D. Gall publică în *Ujság* și în *Délmagyarországi Közlöny* o declarație în care desminte aceste enormități ale ziarelor ungurești și explică menirea adevărată a fondului. Legea însăși, zice d-sa, a lăsat tuturor confesiunilor libertatea de a-și susține școlile, căci statul nu poate ajuta toate comunele bisericesti sărace. Fondul are menirea de a ajuta aceste comune sărace și nu poate avea prin urmare un scop anti-patriotic.

Starea primarului Lueger.

Viena, 26 Februarie. Lueger continuă să lupte cu moartea. Medicii au declarat că orice speranță e pierdută. Numai puternica i constanță a amânat până acuma catastrofa care se așteaptă în fiecare clipă. Profesorul Neusser l'a vizitat aseară și declară de-asemena că-i imposibil să-l salveze. Astăzi dimineața buletinul spunea că temperatura e de 36.2 pulsul 90. Rana e în stare satisfăcătoare. Slăbiciunea cordului și sughiturile persistă. Nutrițiunea e insuficientă, sensorul clar.

Viena, 26 Februarie. Ora unu. Se publică buletinul după consiliul doctorilor Neusser, Pupovac și Kapsemmer. Starea bolnavului e neschimbată. Deși durează insuficiența i-se fac clizme nutritive. Sughitul s'a micșorat, grație injecției de cafeină și morfină.

Viena, 26 Februarie. Ora patru. Starea bolnavului e neschimbată, disperată.

Viena, 26 Februarie. Ora cinci. Bolnavul s'a trezit, a fumat o țigară, apoi a re-adormit.

Viena, 26 Februarie. Ora șapte. Starea bolnavului e neschimbată.

Viena, 26 Februarie. Wiener Allgemeine Zeitung află că Lueger a rugat acum câteva luni pe Weisskirchner să primească postul de primar al Vienei. Acesta a cerut 24 de ore timp de gândire, apoi a declarat că regretă imens căci îi e imposibil să primească.

Succesiunea politică a lui Lueger.

Viena, 26 Februarie. La parlament se discută cu aprindere succesiunea politică a lui Lueger. Mulți cred vorbele pe cari el le-a spus lui Gessmann: »Ține-mi oameni laolaltă« ceia ce înseamnă că l-a desemnat șeful partidului. Alții cred că Liechtenstein va deveni șef și Gessmann primar. Astăzi numeroși amici l-au vizitat pe Lueger, dar el a primit numai pe Weisskirchner.

ANUNȚURI!

se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribunel«.

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Convenția comercială cu România.

Viena, 26 Februarie (*Dela corespondența noastră*). »N. Fr. Presse« spune că guvernul unghuresc, cedând stăruințelor depuse de guvernul austriac, va inactiva convenția comercială cu România după alegerile pentru parlament. Dacă noul parlament îi va refuza votul, o va inactiva prin ordonanță.

Situația în Grecia.

Atena, 26 Februarie. Guvernul a terminat proiectul de revizuire a constituției. În proiect sânt prevăzute următoarele schimbări:

Străinii pot să ocupe slujbe de stat;

Bugetul trebuie rezolvit în cursul sesiunii parlamentare ordinare.

Camera numai odată poate fi ajurnată în cursul unei sesiuni;

Legile pot să fie admise cu două lecturi;

Alegerile se vor face prin buletine în loc de bile;

În timpul unui război, imunitatea deputaților poate fi suspendată;

Deputații trebuie să aibă cel puțin 25 ani (până acum 30); ofițerii activi nu pot fi deputați.

Curtea de casație va fi chemată să judece în chestii de contestări de alegeri.

Viena, 26 Februarie. »Neue Freie Presse« află din Atena că cercurile conducătoare au nădejdi mari că în curând se va termina criza, mai ales că îndată după convocarea adunării naționale, Liga militară se va dizolva.

Proiectul despre revizuirea constituției se va lua în discuție Joia viitoare și probabil se va aproba în două zile.

Conflict turco-bulgar.

Constantinopole, 26 Februarie. Alaltăeri, soldații bulgari au împușcat asupra alor doi soldați turci, omorând pe unul. Poarta a însărcinat pe ministrul turc la Sofia să protesteze contra provocărilor soldaților turci, cerând ca comandantul bulgar dela frontieră să dea ordine severe pentru a împiedeca repetiția unor astfel de incidente.

Sofia, 26 Februarie. Populația din sudul Bulgariei e foarte agitată. Ofițerii bulgari cred că statul-major e gata pentru război, care trebuie declarat numai decât, fiindcă Bulgaria își slăbește poziția prin amânarea războiului.

Paris, 26 Februarie. Legația bulgară anunță că ciocnirile sângeroase la granița turco-bulgară continuă. Turcii au o companie de infanterie și bașbozuci. Comandantul lor încearcă să pacifice soldații, dar fără rezultat.

Constantinopole, 26 Februarie. Cercurile politice turcești atrag atențiunea străinătății asupra faptului că incidentele dela granița turco-bulgară se întâmplă în momentul când Regele Bulgariei e la Petersburg. Guvernul bulgar prin ciocnirile aceste vrea să convingă Rusia despre necesitatea unei intervenții rusești în favorul Macedonenilor.

Gronica literară și culturală.

O lămurire. Am reprodus într-una din cronicile trecute păreriile dlui Slavici asupra mișcării literare mai nouă dela noi și am găsit că sânt cam pesimiste. D. Slavici ne-a răspuns într'un articol justificativ în care arăta că acuza pesimismului e nedreaptă, că în toată viața sa el a fost un optimist și că toate operele sale sânt străbătute de o concepție optimistă. Am publicat și acest articol al dlui Slavici cu tot respectul cuvenit autorității și meritelor bătrânului nostru scriitor. Puteam să-i replicăm că, după cât ni-se pare, d sa a schimbat discuția deoarece noi nu afirmasem că concepția sa fundamentală despre viață e pesimismul. Celace am afirmat noi a fost

numai că păreriile sale asupra unui lucru bine determinat, mișcarea noastră literară din timpul din urmă, sânt cam pesimiste. A fost însă departe de noi gândul de a clasifica pe d. Slavici drept un scriitor pesimist. A fost prin urmare o neînțelegere pe care nu o regretăm, căci ea ne-a produs un frumos foileton al marelui nostru prozator, care-l cu atât mai interesant că poartă până la un grad caracterul unei confesiuni.

În ce privește discuția însăși, mișcarea noastră literară de azi, sântem de acord în unele privinți cu dînsul. Dacă în critica sa d. Slavici a înțeles că, alături de lucruri bune, producția noastră literară ne dă și multă pleavă efemeră, dacă d-sa a înțeles că și în numărul operelor remarcabile lipsește totuși un *standard-work* și că în general concepțiile adânci, problemelor mari și largi ale timpului, însușirile fundamentale, simțirea și gândirea, toată firea specifică a poporului nostru adesea nu găsesc o întrupare sintetică în opere de valoare trainică și superioară, atunci li vom da toată dreptatea. Dar nu putem să uităm că până bine de curând mișcarea noastră literară era atât de săracă încât la intervale mari ne sosea abea câte o carte românească. Azi, dacă nu fiecare zi, dar fiecare săptămână ne aduce un volum de interes și de oarecare valoare. E o producție statornică cu un nivel general destul de ridicat, încât cititorul, consumatorul regulat de literatură, la noi, azi se poate adăpa cu lectură românească, pe când acum câțiva ani încă el era nevoit, în Ardeal, să citească nemțește sau unghurește, în România franțuzește.

Privită supt acest aspect, mișcarea noastră literară de azi, cu toate cusururile ei, arată un progres îmbucurător față cu trecutul. Dacă am găsit pesimiste *păreriile* dlui Slavici asupra acestei mișcări nu e că dînsul, în foiletonul său din »Lupta«, i ar fi tăgăduit orice valoare, ci pentru că în felul cum o caracteriză, *covârșea* totuși nota de critică față de notele bune de satisfacție sau laudă. Cităm încă odată: »Dacă examinezi ceia ce se aruncă pe piață, dai peste marfă de bălcu: puține carti sânt de o potrivă cu cele vechi, și multe, chiar prea multe de care ar trebui să ne lipsim. Lipsa de disciplină literară e aici chiar mai învederată: dau cu toții pe întrecute zor înainte și puținii scriitori cari muncesc cu dragoste se pierd în masele mari ale celor ce n'au vreme să se gândească mai nainte de a-și fi dat scrisa la tipar. Nu mai e nici o autoritate nici un control, nici o legătură între prezent și trecut și merge fiecare înainte cum îl taie capul«.

E firesc că într'o mișcare literară de oarecare bogăție majoritatea lucrărilor ce apar să fie fără valoare. Dar ce să zică atunci critica franceză, germană sau engleză de enormul număr de lucrări fără preț cari apar acolo? Câte opere trainice pot fi între cele vre-o 3—40,000 de volume cari apar într'un singur an în Germania? Dar că la noi și puținii scriitori cari muncesc s'ar pierde în mulțimea ignobililor, aceasta nu o putem afirma. Nici odată un volum de Ioan Slavici sau Goga nu va fi confundat cu unul de Macedon-ski sau un Iorga cu vre-un Teodor Speranția. Iată pentru ce am spus noi că cu tot respectul ce avem pentru d. Slavici, găsim că păreriile sale privitoare la noua mișcare literară, sânt pesimiste fără a-l crede totuș pe dînsul nu *scriitor pesimist*.

Aceste lămuriri servească și avocatului nechemat pe care d. Slavici l-a găsit în cronicarul *Luptel*.

Un imn pentru Șaguna. Cu prilejul sărbătorilor în amintirea lui Șaguna a fost reprodus în diferite foi imnul pe care Zaharia Boiu l-a închinat »Părintelui episcop Andrei, la 30 Noembrie, 1855. (Sunete și răsunete, cercări poetice, Sibiu, 1862). Ceva mai spontan, mai ușor și încercând să se apropie de o formă poporană este »Imnul bunului nostru arhieru« pe care îl aflăm în *Magazinul de cânturi vechi și noi culese și îmulțite prin Gh. Ucenescu*, Brașov, 1863. Gh. Ucenescu a fost școlar al lui Anton Panu la București, sau »student al domnului Anton Panu« cum semnează el în cartea de cânturi cu note de psallichie — o colecție de poezii de V. Alecsandri, C. Negruți, Asachi, Bolintineanu, Crețianu și alți poeți mai mărunți al timpului care de curând se află la Academia română. Ucenescu a fost apoi profesor de cântări la Brașov și acolo și a sfârșit și viața (v. și Andrei Bârseanu, Istoria școalelor din Brașov, p. 598).

Imnul bunului nostru Archiereu.

Melodia: »Măi tătare«.

Iată ziua cea dorită,
Pentru tineri și bătrîn,
Ca s'aducem mulțămită,
Archiereului stăpîn,
Ce ne'ndreaptă suflătește
La limanul cel dorit,
Și de rele ne păzește,
Ca păstor neadormit.

Mii de suflăte curate,
Cu părinții ce jertfesc,
Nu lipsesc azi să se nchine,
La părintele ceresc,
Că din darul său cel mare
Ne-au trimis Archipăstor
Ce prin jertfe și lucrare,
S'a făcut nemuritor.

Turma cea cuvîntătoare,
Insetată, cum a fost,
De pășune și răcoare,
Supt el află adăpost.
Tot energiu spre'nflorire
Pregătind în viitor,
De obșteasca fericire,
Bunului Archipăstor.

Tinerimea cea plăpîndă,
În al muzelor palat,
Speră-o soartă mult mai blîndă
Decît ceia ce-a gustat,
Căci prea bunul ei părinte,
Lucră'n faptă și cuvînt,
C-o simțire prea ferbinte,
Să-i întindă nutremînt.

Deci cu buzele curate,
Să rugăm pe Dumnezeu,
Să-i dea zile îndelungate,
Bunului Archiereu.
Să trăiască în fericire,
Liniștit și sănătos,
Spre-a bisericii mărire
Și al patriei folos.

Glasuri dulci răsunătoare,
Să vestească peste tot,
Astăzi zi de sărbătoare,
La mirean și la preot
Ca acum și totdeauna
Să strigăm de multeori
Să trăiască Andrei Șaguna,
Bunul nostru Archipăstor.

(comunicat de E. P.)

Din începuturile literare ale lui Rostand. Prima piesă pe care Rostand a prezentat-o la Théâtre Français a fost cunoscuta comedie »Les Romanesques«. Rostand o citi comitetului, dar acesta șovăi să o primească, piesa părintu-i prea lungă. Comitetul declară că piesa va fi primită, dacă Rostand o va prezenta așa încît citirea să reclame numai o oră, pe cînd acuma ea ceruse cinci sferturi de oră. Rostand se gîndi puțin și retrase piesa fără împotrivire. Hotărî să nu o prescurte ci puse ceasornicul dinainte-i și citi manuscrisul de cîteva ori, pînă nimeri iuțea cu care trebuie citită pentru ca lectura să nu reclame mai mult de un ceas precis. Anunță pe urmă comitetului că a făcut »prescurtările« cerute. Experiența reuși. Rostand citi piesa în timp de o oră precis. Comitetul nu bănuie nimic și primi piesa pentru reprezentație.

Din viața culturală a germanilor din Bănat. Revista germană »Westermanns Monatshefte« a început publicarea unui roman din viața șvabilor din Bănat. Romanul e intitulat »Die Glocken der Heimat« și e de Adam Müller-Guttenbrunn. Autorul e fiul unei familii țărănești din Bănat, originară din comuna Guttenbrunn (Hiddegkut) de unde și-a împrumutat numele. Subiectul romanului e luat din viața poporului german din Bănat. Zugrăvește cu dragoste frumusețile țării și figurile poporului. Se arată și situația lui națională anevoioasă și trezirea conștiinții naționale. Totuși romanul nu are tendință politică, ci e o operă de artă.

Germanii din Bănat pînă acuma au stat în stăpînire deplină a culturii unghurești. Toate talentele răsărite din sîmul acestui viguros popor au servit la înflorirea culturii unghurești. Fiul de șvab Franz Herzog e azi podoaba literaturii unghurești și poartă numele de Herczeg Ferencz.

Totuși Bănatul a dat în Nikolau Lenau, născut în comuna Csátád, pe unul din cei mai mari poeți ai literaturii germane. Pretențiunile unghurilor de a și-l revendica lor rămîn niște încercări ridicole cari nu pot să arate decît gradul de perversitate a concepțiilor despre naționalitate de cari e capabilă gîndirea șovinistă unghurească. Amintim că și cunoscuta scriitoare austriacă M. E. delle Grazie e de-asemenea născută în Bănat, în Biserica-Albă. Incolo Bănatul nu prea știm

si fi produs ceva pentru cultura germană. In timpul an urmă însă trezirea politică a adus în mod necesar și trezirea culturală a șvabilor. Intilnim ici colea în revistele și ziarele germane numele lui Otto Fischer din Orșova, iscăind foiletoane și nuvele. De un an apare în Timișoara și o revistă literară nemțască »Von der Heide« supt buna îngrijire a dlui Victor Orendi-Hommenau. Romanul dlui Müller Guttentag e un nou eveniment pentru viața culturală a șvabilor din Bănat.

Precum ne-am bucurat de trezirea vieții lor politice, asemenea salutăm cu simpatie și semnele de trezire culturală a germanilor din Bănat. E un început mai mult de a ne desrobi de supt jugul culturii ungurești și de a împinge sfera ei de înrîurintă cit mai departe de noi.

»Revue de Roumanie«. D. Virgil Arion, unul din cel mai talentați gazetari ai României a început publicarea unei reviste franțuzești *Revue de Roumanie*. Revista dlui Arion se prezintă în condiții bune.

In rindul colaboratorilor intilnim și numele dlor I. A. Brătescu-Voinești, Nicolae Iorga, Em. Poimbaru, Artur Stavri etc. Primul articol »Către democrație« e scris de d. Virgil Arion. Celelalte articole sânt scrise de dd. Teodor Burada, Ilie Băbulescu, Zamfir C. Arbore, Ion Pereș, un articol despre numărul românilor și întinderea teritoriului ce locuiesc de Teodor Crivăț. D. Mihail Solca scrie despre literatura noastră populară, traducând multe bucăți în franțuzește. Se dă o dare de seamă, cu lungi citații traduse, despre »Viforul« dlui Delavrancea. Intre figurile dispărute se scrie despre Creangă și Augustin Bunea al cărui discurs rostit la Alba-Iulia se traduce în franțuzește. Cronica lunii e foarte bogată și cuprinde toată viața intelectuală a României.

Revista dlui Arion e o întreprindere serioasă merită să informeze publicul francez asupra trecutului și vieții românești de azi și merită sprijinul tuturor.

Gramatică și literatură. Azistăm la un spectacol care ar putea fi vesel pentru un străin, dar întristător pentru un român: doi profesori universitari români cari se fac reciproc agramați, D. Ovid Dinsușeanu, distinsul savant, din nenorocire identic cu caghiosul poet Ervin, face în »Viața nouă« pe d. M. Dragomirescu neștiutor de gramatică. Drept răspuns, d. Dragomirescu, în Falanga »purecă« și el proza d-lui Dinsușeanu de greșeli de acelaș fel. E amuzant însă să vezi cum d. Dragomirescu face câteva rinduri mai jos exact aceleaș greșeli pe cari le critică la potrivnicul său. Ii observă foarte drept, că scrie »poezi care«, mulți care etc. iar mai jos scrie singur textual: »Pe lângă schițe dintre care sînt de relevat«, și mai înainte încă: »Lasă măruntășurile pe care le poate îndrepta orice bun corector de gazetă...« dela care corector ar putea lua lecții și d. Dragomirescu...

Oare nu ar fi mai de folos, dlor profesori universitari, să chibzuiți o normă definitivă a scrisului românesc, decît să vă faceți de ris cu astfel de fleacuri?

Găsirea unui manuscris necunoscut al lui Goethe. Profesorul german Billeter a găsit manuscrisul formei originale a romanului »Wilhelm Meister« al lui Goethe. Manuscrisul nu e scris de Goethe, ci de un copist a lui și e intitulat »Wilhelm Meisters theatralische Sendung« (Misiunea teatrală a lui W. M.) Romanul cuprinde în forma lui originală șase capitole, pe când în forma lui cunoscută el are numai patru. Găsirea manuscrisului e un eveniment pentru literatura germană.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 26 Februarie n. 1910.

Donațiunea Petru Pană.

Un român dela noi, din Săcele, a trecut demult în țară, unde și-a agonisit o avere frumoasă. Înainte de-a închide ochii pe pământul României libere, s'a gândit și la necazurile celor rămași acasă. Fericitul Petru Pană, încetat din viață la 26 Iulie 1909 și-a lăsat »Asociației« suma de 10.000 cor., cu destinația ca venitul să se întrebuințeze pentru scopuri culturale.

Comitetul central al »Asociației«, în ultima sa ședință ținută la 19 Februarie n. a. c., a primit cu deosebită bucurie această donațiune și a decis să o contopească cu »Fondul general«, iar ven tele ei să le întrebuințeze pentru înzestrarea »Muzeului istoric și etnografic al Asociației«. In semn de adâncă recunoștință față de memoria generosului donator a hotărît ca în »Normativul pentru administrarea fondurilor și fundațiilor« această donațiune să se țină în evidență supt numirea »Donațiunea Petru Pană«, amintindu-se că s'a contopit cu fondul general.

Această faptă nobilă a regretatului Petru Pană e vrednică de recunoștința întregii obști dela noi. Iar pilda d tã de dânsul de a lăsa sume așa de frumoase fără a le da anumite destinațiuni — cum se face de obicei — e vrednică de urmat și de alți binefăcători, cari se vor gândi să vină în ajutorul culturii românești. Cei ce stau în fruntea instituțiilor noastre culturale, vor ști găsi întotdeauna scopul cel mai nimerit pentru care să le destineze. Și numai cu ajutorul acestor donațiuni libere se va putea lucra cu adevărat pentru înaintarea culturală a poporului nostru.

— Știri redacționale. Cu începere dela 1 Martie colegul nostru d. Gheorghe Stoica părăsește redacția »Tribunii« și va primi conducerea »Foi Poporului« din Sibiu. D. Silvestru Moldovan, care a condus timp de 12 ani »Foia Poporului«, va trece în aceeaș zi la »Gazeta Transilvaniei« din Brașov al cărei șef de redacție a fost numit.

— Adunarea generală a Asociațiunii din Arad. Cu prilejul adunării generale a Asociațiunii culturale din Arad se va oficia în catedrală un parastas precedat de sfânta liturghie pentru fondatorii și membrii decedați ai Asociațiunii. La liturghie va cânta corul mixt al Asociațiunii. Serviciul divin începe la orele 9 dimineața precis. Va servi probabil P. S. Sa episcopul Ioan I. Papp.

Membrii Asociațiunii sânt rugați a participa cu toții la serviciul divin.

— »Chantecler« la București. O noutate senzațională: primul turneu »Chantecler« s'a hotărît. O trupă excelentă, supt direcția dlui H. Hertz, directorul teatrului »Porte Saint Martin« din Paris, va da pe »Chantecler«, cu decorurile și costumele identice acelor din Paris, în principalele centre ale Europei. In București va juca la teatrul Leon Popescu dela 12 până la 16 Martie și pe lângă »Chantecler«, va da alte 2 mari succese pariziane, minunata comedie »Le Roi«, care s'a jucat fără întrerupere 2 ani deardândul la »Variétés« și »La petite Chocolatière«.

Trupa probabil va juca și în Budapesta.

— Hymen. Anunțăm cu plăcere logodna dșoarei Elena Morariu cu d. Nicolae Codreanu, săvârșită azi în Nădlac. Actul logodnei a fost săvârșit prin P. S. Sa Roman R. Clorogar, director seminarial.

Călduroase felicitări!

— Cercetarea patemității — rezolvită. Savantul german Dungem din München a făcut o descoperire senzațională. Bactareologul german a găsit un metod prin care se va putea stabili din sângele copiilor, identitea părinților. Preparatul prin care stabilește asta se chiamă »aglutuin«. Descoperirea profesorului german va fi primită de mulți cu sentimente foarte variate...

— Regele bulgar la Petersburg. Regelui Ferdinand și reginei Eleonora li-s'au făcut mari

serbări la curtea țarului. Seara, în ziua sosirii, a avut loc în marele palat dela Zarkole-Selo un prânz de gală în onoarea părechel regale bulgare. Împăratul Nicolae a rostit cuvântarea următoare:

»Cu un sentiment deosebit de bucurie salut sosirea Majestaților Voastre în urma desăvârșirii acestei opere atât de scumpă inimii mele și întregii Rusie: independența Bulgariei. Acest eveniment însemnat a încoronat faptele mari ale bunicii mele care a chemat la viața independentă tînărul stat slav de pe țărmurile Dunării. Sânt convins că Bulgaria independentă va fi supt domina Majestații Voastre o nouă garanție de pace statornică și bună înțelegere și de ordine în Balcani, și că ambele noastre guverne se vor sili să întărească tot mai mult legăturile istorice de fraternitate și de unire care unesc de atâta timp popoarele noastre.

Inchin paharul meu în sănătatea Majestații Voastre, a Maj. Sale regină, și finului meu, principele Boris, precum și a întregii voastre familii. Beatu pentru fericirea și prosperitatea Bulgariei.

La prânzul de gală ce-a avut loc a doua zi, regele Ferdinand al Bulgariei a răspuns în modul următor cuvântărei împăratului Nicolae:

»In urma independenței Bulgariei, unul dintre idealurile pe care țarul liberator, veneratul bunici al Majestații Voastre, a dăruit poporul bulgar, am crezut ca Suveran independent al Bulgariei independentă, că era o datorie dintre cele mai plăcute să viu la curtea voastră, împreună cu regina, să aduc Majestații Voastre în numele meu și în numele poporului bulgar, mulțumirile cele mai cordiale pentru tot ce Rusia frățescă și împăratul ei a făcut pentru recunoașterea independenței Bulgariei. Am în totdeauna în vedere prosperitatea culturală și economică a poporului meu la care ar putea contribui pacea, bună înțelegere și ordinea în Balcani.

Poporul bulgar e pătruns de aceste principii și sânt convins că ambele noastre guverne se vor sili în totdeauna să întărească și mai mult legăturile dintre popoarele noastre. Mulțumesc din toată inima Majestații Voastre de primirea splendidă, care ne-a fost rezervată și ridic paharul meu în sănătatea Majestații Voastre, a Majestațiilor Lor împărătese, a principelui moștenitor, marele duce Alexici Niculaevici, precum și pentru viitorul glorios al marelui Rusie.

După acest prânz perechea regală bulgară a plecat spre Petersburg unde a descins la palatul de iarnă.

— Cardinal condamnat. Conflictul dintre stat și biserică în Franța nu s'a aplanat nici până acum. Din vreme în vreme izbucnește din nou focul care ardea ascuns supt spuză. Înainte cu câteva luni, episcopii francezi adresaseră credincioșilor o pastorală comună, indemnându-i să nu-și dea copiii în anumite școli de stat și comunale și să nu le dea voie să învețe din anumite cărți didactice.

Corpul institutorilor, văzînd în pastorală aceasta o insultă la adresa lor, s'au adresat judecătoriei, cerînd satisfacție și despăgubire pentru interesele lor atacate. Cel mai mulți dintre episcopi au declarat însă înainte de proces că-și revocă iscăliurile.

Cardinalul-episcop Lucon, care n'a voit să-și revoce iscăliitura, a fost condamnat de tribunalul civil din Reims la o despăgubire de 500 franci.

— Contele Tisza membru de onoare al Academiei unguerești. In adunarea generală a Academiei unguerești, care va avea loc în Aprilie, se va face propunerea de a proclama pe contele Tisza membru de onoare al Academiei unguerești.

— Mulțămită publică. D. Ioan Bogdan, comerciant în Beluș din incidentul logodnei, cu simpatica d-șoară Paulina Sfetea, fiica veneratului preot Sfetea din Brașov, în loc de anunțuri de logodnă, a dăruit pe seama bisericii din Pocola 10 cor.

— Câți evrei sânt pe lume. După cele din urmă date. 11 milloane 625.654 de capete, din cari 8.892.019 în Europa. In frunte e Rusia cu 5 milloane 082.342 de inși. Austria are 1.233.342; Ungaria, 851.378; Germania, 607.862; Turcia; 282.277; România, 250.000; Insulele britanice, 240 mli 546; Olanda, 103.000. In Franța sânt 95.000; In Spania, 4.000.

Dintre orașe în frunte e Ierusalimul cu 55 la sută; Lodz (Polonia rusească), 47,5; Odesa, cu

3275; Varşovia, 3336; New-Yorkul, cu 263; Buda-Pesta, cu 23 la sută; Viena are 874; Frankfurtul, 815; Berlinul, 485; Chicago, 338; Hamburgul, 234; Londra, 228; Parisul, 207; Roma, 151; Bruxelles, 116; cei mai puţini are Petersburgul, 083.

— **Un balon misterios plutind asupra palatului Ţarului.** Poliţia şi administraţia marină rusească se preocupă de o afacere misterioasă care nelinişteşte cercurile militare. Un misterios balon străin s'a ivit asupra cetăţii navale Kronstadt fără a se cunoaşte originea şi ţinta călătoriei. Acelaş balon s'a ivit şi asupra castelului dela Peterhof unde se află Ţarul, dar a dispărut în curând. Poliţia nu a putut afla nimic precis asupra balonului.

— **Iosif Elischer.** Fostul director de studii Iosif Elischer a decedat ieri în Budapesta unde se retrăsese după pensionarea sa. Elischer a fost cunoscut şi printre români. Ca inspector şcolar inspecta în fiecare an şcolile secundare din districtul Sibiu.

— **Regele Serbiei la Petersburg.** Din Belgrad se confirmă zvonurile că Regele Petru al Serbiei va călători la Petersburg, între 15—20 Martie, pentru a face o vizită Ţarului.

— **Albanezii pentru sultanul detronat.** Din Belgrad se telegrafiază că la Ipek şi în alte locuri din Albania au avut loc meetinguri zgometoase în favoarea fostului Sultan Abdul Hamid. Ziarul »Politika« e informat că Albanezii au cerut detronarea actualului Sultan şi reintronarea lui Abdul-Hamid.

— **La Librăria »Tribunei«** se află de vânzare 2 costume naţionale, lucrate foarte frumos, motive româneşti. Preţul: unul 130 coroane şi celalalt 140 cor. O talie originală, pe motive româneşti 16 cor. Tot la librăria noastră se mai află de vânzare 2 tablouri admirabile, puse în cadre frumoase »Botezul Domnului« 115×90 cm. 125 cor. »Biserica din Tebea cu mormântul marelui nostru erou Avram Iancu« 80×65 cm. 65 coroane. Aceste tablouri, abstrăgând că sânt lucrate de un român, sânt lucrate atât de artistic încât ar face decorul oricărui salon românesc.

x **Inlesnire pentru cei cari se pregătesc de examene de drept.** Pregătirea pentru examenele de drept reclamă multă osteneală, timp şi spese; cu toate acestea rezultatul este dubiu. Cauza este, voluminăţea cărţilor de studii stricta profesoriilor şi modul de întrebări necunoscute înaintea celor ce se supun la examene. Deci cunoscutul institut »Jogi elökészítő« din Cluj, care lucrează cu succes, umple un gol, pentru că conducătorii sânt în deplină cunoştinţă cu riguroasele şi în propunerea studiilor sânt doctori utrin-sque inris. Institutul acesta usurează învăţarea grea scurtează materialul de învăţat şi timpul studierii şi asigură de rezultat. Celor cari se pregătesc acasă, şi nu pot absenta săptămîni întregi dela oficiu, serveşte cu un sistem originil şi suplineşte timpul absentării. Cu răspunsuri detaliate serveşte »Jogi Elökészítő«, Kolosvár, Barth M. u. 22.

x **Feritivă de-a comanda dela firme înşelătoare,** acest aviz se poate citi în oraşele mari din lume. Astfel şi noi atragem atenţinua on. proprietari de mori, comercianţi şi economi cetitori ai ziarului nostru, că totdeul de cumpene pregătite din material bun se pot căpaţa dela prima şi cea mai solidă fabrică de cumpene a lui Széman József în Cluj — Kolosvár, strada Morii — Malom-utca.

x **Publicul ce merge la Oradea-mare** pentru ca să-şi caute mobile moderne îşi ia osteneala, ca să privească marea prăvălie de mobile a lui Reisz Miksa din Oradea-mare, în edificiul »Sas«, unde se găsesc mobilele cele mai simple şi mai frumoase, cu preţuri estine fabricate în fabrica de mobile din B.-Ciaba a lui Reisz Miksa supt controlul personal al fiilor săi. Firma primeşte aranjarea de otele, internate şi locuţine întregi. Preoţii, învăţătorii, oficianţii de stat şi comunali primesc favor.

x **Atragem atenţiunea on. inteligenţă ardeleană,** ca să nu-şi deie gulerile, manşetele şi albiturile spre spălare sau curăţire negustorilor sau agenţilor ci dacă voiesc să aibă albituri albe ca zăpada şi călcate licioase, apoi să le trimită de-a dreptul celei mai renumite fabrice din ţară de spălat cu aburi a lui Nagy Károly din Cluj, Malom utca 4, care comande în suma de 10 coroane le retrimite franco, pe lângă serviciu couştiincios.

x **Căştigarea doctoratului în 3 luni.** Seminarul juridic al dlui Dr. Dobó din Cluj a compus şi

edat o carte în care se descrie amănunţit modul de-punerii doctoratului în timp de trei luni. Căştigarea doctoratului din ştiinţele juridice de stat şi ştiinţa dreptului în 4—5 luni cere o pregătire specială dela cei cari din cauza că sunt aplicaţi în vre-o cancelarie nu pot să steie timp mai îndelungat în Cluj. Drept-aceia cartea »Tájékoztató a jogi seminariumról«, pe care direcţiunea (Cluj — Kolosvár, Malom u. 14) o trimite gratuit, le este indispensabilă.

Cronica socială şi artistică.

Concertul d-nei Lucia Cosma. Luni, d-na Lucia Cosma, cunoscuta noastră cântăreaţă, a dat în Ateneul din Bucureşti un al doilea concert. Ziarele din România vorbesc în termeni entuziaşti despre acest nou succes al distinsei noastre cântăreţe. Ziarul »Dimineaţa« din Bucureşti scrie:

»Pe rând, în aria din »Il re pastore« de Mozart, în aria nebuniei din »Lucia«, în lied-uri germane d Brahms şi Strauss, în romanţe franceze de Frank şi Coquard a dovedit că posedă şi o tehnică remarcabilă de suprano lejeră şi stilul francez şi german al muzicii de salon, în care d-na Cosma pune pe lângă multă inimă, o fineţă şi graţie nespūsă.

Aclamaţiunile vii în tot cursul serei s'au transformat în ovaţii la auzul melodiilor populare din Ardeal, în interpretarea cărora pune o sinceritate de sentiment şi o nobleţă de o rară poezie.

Aseară, după concertul atât de splendid reuşit al doamnei Lucia Cosma, o seamă de amici ai artei şi admiratori ai talentatei cântăreţe de peste munţi, au dat în onoarea sa un supeu la restaurantul Enescu.

Printre invitaţi am remarcat pe d-na Maria Cosma, distinsa prezidentă a »Reuniunii femellor române din Sibiu« şi mama sărbătoritei artiste, Dr. Aurel Cosma, avocat în Timişoara şi soţul d-nei Lucia Cosma, Gheorghe Dima, cunoscutul compozitor pe peste munţi, D. Popovici directorul conservatorului de muzică din Bucureşti, Dimitrie Onciul, profesor universitar, Alex. Alexiu şi C. Sărăţeanu, consilier la curtea de apel din capitală, Dr. C. Diaconovici, directorul Muntelui de pietate, doctorii D. Popovici, N. Minovici, N. Stoenescu, I. Morandini subdirectorul general al vămilor, Inginer Remus Cosma şi I. Rusu Abrudeanu.

La desert, d. profesor Onciul a ridicat primul toast în sănătatea d-nei Lucia Cosma, care prin arta sa încântătoare ne-a făcut să apreciem comorile artistice ale fraţilor noştri de peste munţi, iar al doilea în sănătatea d-nei Maria Cosma, mama d-sale, promotora celor mai generoase mişcări culturale de peste munţi şi care în special şi a căştigat mai mari merite pentru dezvoltarea industriei ţesăturilor româneşti naţionale, cum a dovedit frumoasa expoziţie naţională din Sibiu dela 1905 şi marea expoziţie din Bucureşti dela 1906.

Serata artistică din Oradea mare. Afluenţa

Interesul publicului faţă cu serata din 1 Martie n., în timpul din urmă, a crescut într'un mod atât de rapid, încât a întrecut şi cele mai optimiste aşteptări. Comitetul aranjator primeşte zilnic avizuri pentru participare şi prenotări la bilete. Din multe părţi sosesc frumoase rânduri de încurajare. Până de prezent şi-au prenotat locurile (în loje şi fotelii) următoarele persoane din loc şi jur:

Ilustr. Sa Episcopul Dr. Demetriu Radu, Magnificenţa Sa Vicarul Vasilie Mangra, apoi Dr. Cor. Papp, Dr. Dem. Kiss, Nicolau Zigre, Mihail Pavel, Toma Păcala, Dr. Iustin Ardelea, Dr. Nicolau Popovici, Dr. Parteniu Barbu, Dr. Ioan Buna, Dr. Georgiu Mateiu, Iosif Diamandj, Sever Sălăgeanu, Ioan Poynar, Alexandru Gera, Ioan Papp, fam. Goina, Dr. Ioan Iacob, Iosif Tărău, Liviu Rada, Traian Nagy, fam. Roxin etc.

Şi-au anunţat paticiparea fruntaşii vieţii noastre publice: Dr. Vasile Lucaciu, Dr. Ioan Mihai, Dr. Aurel Vlad, Dr. Teodor Mihali, Dr. Iuliu Maniu şi Val-sile Goldiş; apoi Dr. Ioan Ciordaş, Dr. Gavrii, Cosma, Dr. Const. Popovici, Dr. Isaia Ardelean. Ioan Cosma, protop. Adrian P. Desseanu, protop. Dr. Aurel Nichita, Alecs. Muntean, protop., Aloiziu Nistror, Petru Serbu, prot., Nicolae Roxiu, protop., Dr. Ioan Câmpănu, Dr. Aug. Ciavici, Dr. George Crişan, Dr. P. Gall, Dr. Gavril Gherlău, Dr. Iuliu Kiss, Dr. Dem. Mangra, Dr. Vasile Maior, Dr. Ioan Boroş, Dr. Savu Marta, Dr. Alex. Muntean, Dr. Cornel Papp,

Dr. Romulus Papp, Dr. Dimitrie Popa, Dr. Ioan Sferlea, Dr. Nicolae Zigre, jun., Dr. Aurel Zigre, Romul Barbu, Ioan Peiru, Dr. I. Dorca, V. Fildan, preoţi, G. Dodulescu, Ioan Teorean, A. Horvat, M. Vancea, Alecs. Golea, Petru Pap, P. Popa, N. Blaga, G. Albu, R. Mangra, Şt. Domo-coş şi alţi mulţi.

Şi-au mai anunţat participarea câţiva domni şi doamne, (familii din Sibiu, Arad, Lugoj, Beuş, Lipova, Vinga, Boroşineu, Aleşd, Şimleu, M. Siget, Margita, Tinca şi alte centre româneşti).

Grupul debutanţilor din Sibiu, cari vor juca piesa »La şezătoare« este alcăuit din: 6 doamne, 20 de domnişoare şi 6 domni. La aceştia se vor alătura 18 lăuşi şi funcţionari, membrii ai reuniunii »Hilaria«. Debutantele din Sibiu vor purta toate costume ţărăneşti din România.

Comitetul aranjator îşi ţine de datorie a ac-centua încă odată, că aceia, cari din eroare nu ar fi primit invitare s'au chiar trimţându-li-se nu li-s'a înmănat, pierzându-se pe drum, să se con-oidere prin aceasta invitaţi şi tot atât de bine-văzuţi, ca şi ceilalţi. Scopul final este: să fie o mare afluenţă de lume românească.

Cronica judiciară.

Procesul preşedintelui Camerei. Înaintea curţii cu juraţi din Târgul-Murăşului s'a desbătut ieri un proces de calomnie, interesant şi instructiv, pe care preşedintele Camerei deputaţilor Dr. Gál Sándor l-a pornit împotriva publicistului Szebenyel Ernő, redactorul ziarului »Székely Lapok« din Târgul-Murăşului.

Procesul acesta a fost al 41-lea proces de calomnie ce s'a pornit, supt era coaliţiei, împotriva lui Szebenyel. În 40 de procese a fost achitat de curtea cu juraţi.

Dr. Gál a pornit proces împotriva acestui publicist, fiindcă l-a acuzat 1) că, în calitate de comisar ministerial, a trăgănat vreme de 6 luni procesul disciplinar pornit împotriva funcţionarilor comitatensi; 2) că a voit să profite de mandatul de deputat ca să dobândiască notariatul public din Reghinul-săseş şi 3) că şi-a dat cu-cuvântul de onoare că va termina procesul disciplinar pornit împotriva funcţionarilor comita-tensi în timp de o lună.

Procesul acesta s'a mai dezbătut înaintea curţii cu juraţi din Târgul-Murăşului la 9 Decembrie 1909, când Szebenyel, căruia i-s'a dat voie să-şi dovediască afirmaţiile, a fost achitat.

Curtea de casaţie a casat însă sentinţa pentru un defect de formă, ordonând desbatere nouă.

La această desbatere nouă, tribunalul n'a dat voie acuzatului să dovediască decât afirmaţiile cuprinse în punctul 1 şi 3, iar curtea cu juraţi la declarat nevinovat, considerând dovedite afir-maţiile acuzatului.

În ce priveşte punctul al doilea, tribunalul n'a admis dovedirea afirmaţiilor şi acuzatul, fireşte, a fost condamnat — la o amendă de 400 cor.

Procesul acesta a făcut o senzaţie în lumea politică şi, deşi acuzatul a fost condamnat într'un caz, nepermitându-i-se dovedirea, toată lumea e de părerea că preşedintele camerei deputaţilor n'a reuşit să-şi repare onoarea atacată.

Procesul acesta, în orice caz, e o contribuţie foarte instructivă la capitolul »Moravuri coaliţio-niste«, — al cărei scriere e rezervat pentru isto-ricii viitorului.

Procesul băncii »Aradi Hitelbank«. Tri-bunalul din Arad a dezbătut ieri şi azi procesul pentru falsificare pornit împotriva lui Szánto Izidor, directorul şi Ujházy Andor, contabilul băncii »Aradi Hitelbank« din Arad. Amândoi au fost acuzaţi că ar fi falsificat documente publice păgubind institutul.

Szánto a fost condamnat la 8 luni, Ujházy la 1 an închisoare.

ECONOMIE.

Adunarea generală a »Victoriei«.
Măine Duminică 27 Februarie se ține adunarea generală a băncii »Victoria« din Arad la orele 10 a. m.

Plata grânelor din Arad

25 Februarie 1910.

S'a vândut azi:

grâu 1000 mm.	13.60—70
orz 100 mm.	6.50—
ovăș 100 mm.	6.80—
secară 100 mm.	8.60—
păpușol 600 mm.	5.90—6—

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 21 Februarie 1910.

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul:

Orzu nou

De Tisa — — — — —	28 K. 95—30 K. —	fl
Din comitatul Albei — — —	28 » 80—29 » 80	«
De Pesta — — — — —	28 » 90—29 »	«
Blinățanesc — — — — —	28 « 95—29 »	«
De Bacica — — — — —	28 » 60—29 »	«
Secară de calitate I. — — —	19 » 75—20 » 05	»
Secară de calitate mijlocie	19 » 55—19 » 65	«
Orzul de nutreț, calitate I.	14 » 75—14 » 95	«
Ovăș de calitate I. — — —	15 » 70—16 »	«
Ovăș de calitate a II. — — —	15 » 40—15 » 60	«
Cucuruz — — — — —	14 » 80—15 »	«

BIBLIOGRAFII.

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare

- 1. *Russu-Șirianu*: La Roma, schiță din călătorie » 2—
- Dr. E. Babeș*: Diagnoza » 3—
- A. Cociuc*: Nutrirea animalelor de casă (op. premiat) » 1.50
- Stelian Russu*: Foiletoane » 1—
- A. O. Maior*: Bibliot. copiilor, vol. II. » 1.60
- » » v. III și IV. » 1—
- Isidor Ieșan*: Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent . . » 1.50

In amintirea canonicului Augustin

Bunea. Articole și alte semne de durere ale neamului cor. —50

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 5—10—30—20 fileri pentru porto. poștal.

Comandele de cărți etc. precum și prețul lor să se adreseze către: **Librăria »Tribunei«.** Arad str. Deák ferencz 20.

Poșta Redacției.

Livia. N'are dreptate verișorul. Sau, deși are dreptate, adevărul nu e atât de trist cum ți-se pare. Nu mai sîntem copii să nu fim în stare să zîmbim și de dureri! — Îți scrie el.— Acum nu mai avem dreptul să visăm; acum trebuie să privim în fața celor mai crude adevăruri cu resemnare. Las să vizeze copiii cum am visat și noi, cari ne-am deșteptat... Las să alege veseli prin câmpiile înflorite, prin zînd fluturii în zbor. Las să se arunce obosiți în iarbă, să se piarză cu privirea în zarea albastră, să urmărească zborul stolurilor de pasări... Las să vizeze cuprinși de un dor ciudat după cineva care dintr'o strîngere pe mîna, dintr'o privire să citească ce simț, dar nu pot spune... Tu, nu-ți face iluzii deșarte, nu alerga după durere. te va ajunge ea și așa — prea de vreme. Nu,

voi nu știți iubi liber, voi nici n'aveți dreptul să iubiți liber. Amorul, iubirea voastră pentru un bărbat ales de voi, — e contrar cu legile firii, e a.ormal... Nu, voi nu aveți dreptul decît la o iubire impusă. Ii iubiți pe bărbatul pe care soarta, împrejurările, părinții, rudeniile, legăturile comerciale, relațiile politice sau speculațiunile financiare vi-l destină ca soț. Voi n'aveți dreptul să alegeți, voi aveți numai datoria de-a primi jugul celu-i care, călăuzit de mii de considerații materiale, v'a ales...»

In orice caz nu te speria. Scrisoarea aceasta e o dovadă că »verișorul« d-tale se gîndește mult, mult la d-ta și spune lucrurile aceste numai ca să ai prilej de a-i contesta afirmațiile și a-i dovedi contrarul.

L-ai înțeles, nu?

C. C. Vă mulțumim pentru serviciu. Precum v'ați putut convinge însă, v'a prevenit altul.

P. Dispunem și noi de revista în chestiune și cunoaștem articolul. Socotim însă că nu i-a sosit încă timpul. Mulțumiri.

T. A. »Ameliorarea sorții« am interpretat-o cum o interpretezi și d-ta și n'am voit să-ți aducem o dojană prin invocarea ei. Ne bucurăm mult de străduințele d-tale, dar în poeziile trimise nu vedem încă nici o schinteie. »Ogorul Românului« e un tablou trist al stării noastre, dar nu e poezie.

«Când știi și-ți reamintești
Că'n satele românești
Orice petec de ogor
Era al Românilor
Rămas dela moșii lor.

Zeu, te cuprinde o jale
Că 'n este vremuri grele,
El, bietul sărman plugar
A rămas fără hotar
Și-o duce vai și-amar!

Statul ce-l dai la sfârșit e românesc:

«Iar de nu vei mai putea
Moșoara-ți mai ținea,
Vinde-o iar Românului
Și nici când străinului
Că-i de folos neamului!»

La strofa a doua ne permitem o mică observație: sînt și români cari au moștenit pămînturile dela părinții lor. Nu toți le-au moștenit dela moși. Chestie de detaliu fără importanță.

»O întrebare d-lui Chendi — din prilejul foitei d-sale despre poezii Mironescu și Alice Călugăru« ne adresează un cititor. Întrebarea e: »Oare nu ar fi vremea ca din colecțiunile de poezii uitate ca ale lui Petică, Tr. Demetrescu, Szabo etc. și de prin reviste să se adune mîrgăr țarele veritabile, vrednice să rămână, și să se editeze în unul sau mai multe volume? S'ar aduce un adevărat serviciu literar ii noastre.«

Credem că d-l Chendi va răspunde.

P. P. B. »De toamnă« și »Steaua noastră« cuprind câteva lucruri fără orice înțeles. In »De toamnă« cântî:

«Lunecînd cade la vale
Frunza galbenă din dud,
Mie-mi pare că's în zale
Și-al ei cântec nu-l aud...»

Ți-se care că ești în zale? Nu 'nțelegem. Sau poate ai voit să zici în »jale«? In »Steaua noastră« scrii:

«O stea avem și noi Românii
Și-un mic lucefăr bălător,
Ce rupe firul disperării
Și-al suferințelor obor...»

Și al suferințelor obor? Nu e de-ajuns ca o poezie să fie înțeleasă de cel care a scris-o. Ea trebuie să poată fi înțeleasă și de cititori. Despre celelalte în alt număr.

Gr. de T. S'a primit suma de 6 cor. abonament. Restul s'a dat la locul convenit. Căutați în numărul 4, unde s'a publicat darea de seamă.

H. J. »Acu! Cleopatrei« e un vestit obelisc de granit, care pe vremuri stetea în Heliopolis (Egipt). Mohamed Ali a dăruit acest obelisc Marei Britanii, în 1819. E așezat acum în Londra. E de 68 urme înalt și are o greutate de 180 tone. (O tonă 1000 kgr.)

L. M. (S.) Va fi o scăpare din vedere a foi din Sibiu. Nici un alt ziar românesc n'a publicat avizul aceluia avocat, fiind tipărit într'o tipografie streină din Budapesta.

N. T. Revista de care întrebați apare și acum. Redacția și Administrația nu s'a schimbat. In ce privește manuscrisul, vă rugăm să mai aveți nițică răbdare.

Peș. Cu »datul poștei« ne trimiți următorul sonet:

«Mi-a venit o carte înflorată azi,
Cartea inimii tale 'nveselite.
Inșiruite gândurile tale
Mi-au vorbit sfioase de-amintiri iubite.

Un chenar mărunț de flori tipărite.
Inlăntuiră 'nlăcrămatele
Visurile tale, ca pe cerurile
Noptii, diamantatele stele.

Și-am plîns de dorul duioselor visări
Ce sufletul meu de-al tău a 'nlăntuit,
Copilă bună, pe tainice cărări.

Și împins de un dor de primăvară
Din salba cărții tale, dragă, am porcit
Flori de ghiocci să-ți trimit de sară.

Ce păcat că n'are nici un înțeles, căci ar fi într'adevăr sonet. Dar așa...

A. G. E frumos că te-ai hotărît să ne trimiți pe viitor rapoarte despre întâmplările mai însemnate din ținutul d-tale... dar de ce ne trimiți numai decît 20 de pagini despre o petrecere — care nu s'a putut ținea?

V. H. (preot). In situația politică actuală nu ținem de cuviință să aducem în discuție chestii cari ar putea să producă ruptură în rândurile noastre. Păstrăm scrisoarea pentru vremuri mai liniștite. Avem și câteva alte amănunte.

V. M. Am trimis scrisoarea Dv. la București. Credem că veți primi în curînd răspuns mulțumitor.

T. M. (Bl.) Regretăm că nu vă putem împlini rugămintea. Avem să luptăm cu prea mari greutăți.

N. N. Timișoara. Am spus deja de foarte multeori că »Mulțămite publice« nu publicăm decît la partea taxabilă a ziarului.

Posta Administrației.

Pavel Ioan, Vârșeț. Am primit 6 cor. abonament până la 1 Aprilie 1910.

G. Mornăilă, Socodor. Am primit 12 cor. abonament până la 1 Martie 1910.

A. Moys de Fejéregyháza, Săllște. Am primit 6 cor. abonament până la 1 Iunie 1910.

Receala

e ușa secretă, prin care intră toate boalele serioase în corpul omenesc. »Emulsiunea Scott«, compoziție de olei de ficat de pește e însă cheia care închide aceasta ușă, încă înainte de a se apropia boalele de ea.

Emulsiunea Scott

a ajuns la mare renume, mai ales prin curățenia, mistuirea ușoară și puterea de vindecare. Medicii, moașele, părinții și bolnavii deopotrivă recomandă acest medicament, ca cea mai încrezută proptă a sănătății.

Emulsiunea Scott e cea mai veritabilă.

Să vinde în toate farmaciile. 9

Prețul unui flacon original 2 cor. 50 fh.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

Credit pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficianți mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

DECLARAȚIUNE.

Lăzindu-se în timpul din urmă vestea, că institutul de credit și econ. »Gloria« din Pui, ar fuziona cu »Hațiegana«, subscrisa direcțiune, pentru orientarea celor interesați, declară, din toată afacerea numai atât e adevărat, că »Gloria« a fost invitată din partea »Hațieganei«, să fuzioneze cu dânsa pe lângă schimbarea acțiilor noastre în prețul nominal cu acții de ale »Hațieganei«. Oferta aceasta însă nu a fost acceptată din partea noastră.

Direcțiunea Inst. de credit și econ. »GLORIA« în Pui.

Un barbier român,

tinăr, fără familie poate primi în arândă un local complet și elegant aranjat atelier de coifor în Arad la loc de frunte.

Reflectanții au a se adresa administrației ziarului nostru.

Un local frumos de ospătărie

se dă în arândă pe lângă transcrierea dreptului, unui solid ospătar român.

Localul e în Arad vis-à-vis de palatul Justiției și constă din 2 sale, un separre, locuință și toate cele laterale. Adjustament și aranjare completă.

Reflectanții au a se adresa administrației ziarului nostru.

Picuri lui Brády pentru stomac provăzuți cu marca de scutire P. C. Maria de Mariacell, numiți de popor Picuri de Mariacell pentru stomac, timp de 30 de ani s'au adeverit atât de buni, încât sunt indispensabili pentru orice casă. Picurii aceștia au efect neîntrecut la tot felul de stricare a stomacului, ardere de stomac, scaun neregulat, agirciu de stomac și dureri de cap, vomare, insomnie, anemie și gălbănare. — Se pot căpăta la orice farmacie. O sticlă mică 80 fil. o sticlă mare 1 cor. 40 fil., 6 sticlie 5 cor., 3 sticlie duble 4 cor. 50 fil.

Expedează franco farmacistul:

Brády K. farmacie la »Regele Ungariei«. — Wien, 1, Fleischmarkt 1. Depot 241. Să fim atenți la marca de scutire P. C. Maria de Mariacell, pachetarea în roșu, și la subscriere după cum se vede în chipul de față.

Fluid pentru tăriști de Kwizda. Marca de scutire a șerpelui.

Mijloc aromatic probat de frecat pentru întărirea și câștigarea puterii vinelor și mușchilor, contra podagrei, reumei, ischiastului, junghiurilor în coaste etc. pentru turiști, vinători bicicliști și călăreți ca mijloc de întărire și re-ăstigare a puterilor după drumuri oboșitoare.

Prețul unei 1/2 sticle cor. 2 — 1/2 sticlă c. 120, veritabil se capătă în farmacie. Catalog de prețuri gratis și franco se capătă prin depozitul principal:

Franz Johann Kwizda, farmacist, liferantul curții reg. române și reg. bulgare. Korneuburg bei Wien. g

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sante.

Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de planuri pentru iconostase și plafoane

bisericești.

Schimbare de prăvălie.

Am onoare a încunoștința on. public că prăvălia de pălării bărbătești și de căciuli dela 1 Noiembrie mi-am transpus în Temesvár-Gyárvaros, Andrassy-ut în palatul nou al orașului, și aici mi-am amplificat magazinul cu articlii de modă pentru bărbați și cu articlii de păr, albituri, cravate, ciorapi și batiste.

Mă voi năzui ca, întru toate să merit de deplin încrederea on. mei mușterli, dreptacea rog binevoitorul sprijin al on. public.

Cu profundă stimă:

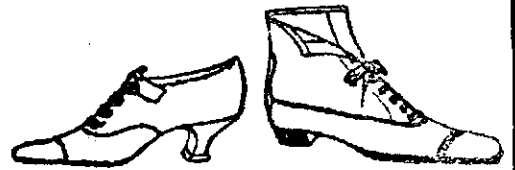
Bálint János.

Fond. în a. 1857.

VASILIE BERCEANU

BISERICA-ALBĂ - Fehértemplom, strada Târgului.

Asortiment bogat de ghete pentru bărbați, dame și copii de Box, Chevro, Titania și Occasion, precum și ghete de box americane pentru bărbați. — Șoșoni și galosi etc.

Gamașe de piele pentru vânători. Toffelul de creme pentru ghete, precum și renumitul vax »Leonhardt Oellack« pentru ghete.

Marfă bună Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

CANARINI

Cele mai frumoase cântărețe moderne cântă zina și la lumină. Cântăreață tinăra 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Remunitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Ouătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soiul. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine mămuțe și câini de soi se capătă înainte trimițând 20 fil. Pentru ajungerea comenzilor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa, Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Dózsa János maeștru-cojocar în Nagyvárad, Zöld-fa Passage 9.

Se recomandă ca maeștru perfect întru prepararea tuturor articliilor aparținând acestei branșe precum: gulere preparative, gulere boa, manșoane (muff), în executare modernă și după cel mai elegant gust.

Blane și tocuri de picloare, etc.

Mai departe primește spre efectuare orice lucruri noi, cari aparțin acestei branșe, precum și tot felul de reparaturi, pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

Croitorie nouă engleză și franceză pentru femei.

Arad, Szabadság-tér 17.

După absolvarea cursului în Drezda, pe baza experiențelor de mai mulți ani câștigate atât în străinătate, cât și în Budapesta, sub firma Wittenberger H. și Jaczkó József am deschis o

confecție pentru dame,

unde se pregătesc conform gusturilor celor mai rafinate cele mai elegante toalete engleze și franceze.

Pentru convingere rugăm binevoitorul sprijin al onoratelor dame.

Cu deosebită stimă:

Jaczkó József.

Telefon 58.

Cine dorește să-și procure

Telefon 58.

TIGLE

din piatră de nisip de var calitatea cea mai bună, tare și durabilă, să ceară explicări dela filiala din Arad a primei fabrici de țigle și stingătoare de var din Perjámos.

Cancelaria și fabrica în Arad, Óvár-tér.

Cu stimă:

RÖSER MIHÁLY és Társai.

Procurați

de la librăria „TRIBUNEI“

Arad, str. Deák Ferencz 20

„Cantorul Bisericesc“

aranjat de

GEORGE BUJIGANU

Invăță. în Deliblata.

Cel mai practic op bisericesc, cea mai bogată antalogie a cântărilor bisericesti la români.

Indispensabila lui necesitate o documentează iușala cu care a trecut prima ediție în un an 1000 exemplare.

Opul să extinde pe 444 pag. octav mare pe 2 coloane, litere latine, tipar roșu-negru. Cuprinde rînduielele tuturor sărbătorilor de peste an, precum și tipul bisericesc Op aprobat de consistor!

Legătură artistică, confecționat la prima compactorie din Budapesta.

Prețul unui exemplar broșat 10 cor. legat în pânză frumos aurit 12 cor. legătură lux 1/2 piele 14 cor. Lux nu se mai află, numai după comanda specială bucată 16 cor. plus porto postal 60 fil.

Fiecare exemplar e provăzut cu scuti-toare (tock).

Intrebuințarea „Cantorului Bis.“ dispensează pe toate celelalte cărți bisericesti, ca: mineiul, triodul, penticostarul, molitvelnicul etc.

Pe table e gravată sfânta Treime și cei 4 evangeliști, după Smigelschi.

Raritate bisericască, mai câteva exemplare de vânzare.

Cel mai frumos dar de sărbători bisericilor și specialiștilor bisericesti.

Administrația tipografiei și librăriei „Tribunei“.

NOXIN

cea mai bună cremă de ghețe

cu cheia patentată

Se poate căpăta în toate prăvăliile mai bune

The „Noxin“ Co.

Londra :

E. C. 57 Chisvell Street.

Viena : XVIII/1

Willy Weingärtner
Semper Strasse 13
Telefon 22149.

Paris :

125 Rue Montmartre

Budapesta :

Brüder Hochinger

S'au ieftinit cărbunii.

Care de acum își câștigă sau abonează cărbuni și cochs pentru iarnă, economisește 25%!

100 Klgr. cochs de fabrică de gaz cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Prusia cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Jil c. 4.—.

100 Klgr. cărbuni de lemn fără praf cor. 6.—.

100 Klgr. de cărbuni pentru fauri cor. 4.60.

Róth József mare neguțător de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.

Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrică, mori precum și pentru trierat expediez cărbunii de Prusia de calitate cea mai bună.

Botinele cele mai elegante

pentru serate și baluri, în splendidă variație de culori și execuție ireproșabilă; de asemenea **ghete americane** marca: „The Barry, The Burt & Pachardt, King și Moccasin“, încălțăminte orthopedice, Cassala-Engelhardt, le găsiți la marele magazin — de specialitate a lui: —

WEINBERGER JÁNOS,

ARAD, Piața Andrásy 20.

pe lângă prețurile cele mai convenabile și serviciul cel mai prompt.

Aveți deja?

MIJLOC
MODERN
de cursă cu
ELECTRICITATE

Dacă nu aveți să căutați ca să vi-o procurați cât mai curând. Veți avea o carte de lectură foarte interesantă, care conține sfaturi prețioase pentru bolnavi și cu deosebire explică efectul binevoitor al curentului galvanic aplicat la diferite boale. Acei bolnavi, cari după probe

de vindecare nereușite și-au pierdut speranța de-a se vindeca, cetind această carte, de sigur, vor afla mângâiere și speranță. Vindecarea prin electricitate de multeori ne îmbie ajutorul dorit, când scâzile, masagele și medicamentele n'au succes. Slăbiciunea generală nervoasă, bolile reumatice, insomnia, nevralgia, bolile de stomac, toffelul de slăbiri, anemia, multe boli femeiești s'au tratat cu succes prin electricitate.

Cereți această carte și noi bucuroși vi-o trimitem

gratis și franco

în plic (inchis) fără vre-un deobligament.

Inst. de ord. med. Electro-Vitalizer

Budapest, Semmelweiss-ut. 4. félemelet 51.

Ordinează : peste săptămână dela 10—1 și dela 3—7 ore. — Duminica și în zile de sărbători dela 11—1 oră.

Cupon pentru o carte gratuită.

Cătră

Electro-Vitalizer Inst. de ord. med.
Budapest, Semmelweiss-ut. 4. félemelet 51.

Binevoii, vă rog, a-mi trimite o broșură din lucrarea d-v: „Tratat despre electrografia modernă“.

Gratis și franco.

Numele

Comuna

Județul comit.

O greșală colosală au făcut

toți aceia cari contra boalelor reumatice, înțepăturilor, sfâșierii, crepării, săgetării, durerii de spinare și de spate, reumatism, dureri în oase, etc. în loc să folosească

Reparatorul lui Kriegner,

au preferit alte imitații. — Recomandăm deci grabnic fiecărui reumatic și tuturor acelor, cari suferă de boalele de mai sus, precum și la boalele provenite din răceală și din curente, ca imediat să folosească

Reparatorul lui Kriegner,

care se pregătește exclusiv numai la Kriegner-féle gyógytár, Budapest, Baross-utca nr. 2. deci aci să se adreseze ori-ce comandă.

Prețul unei sticle mici 1 cor., una stică mare 2 cor., 5 sticle mici 5 cor., sau 3 sticle mari 6 cor. se expediază franco cu poșta.

Acest medicament excelent vechiu este mai bun decât ori-care spirit, pentru că după o chiar singură frecare vindecă și nu numai astimpără, ci și face să înceteze durerile.

La comandă să fiți atenți la firmă, ca nu cumva să primiți imitații.

Voiești

să fi servit bine și pe plac, apoi paseri ca nari, papagai vorbitori, petroșeli, pești de aur, porumbi, găini de soiu, păsuni, iepur, câni de vânat și de lux, pisice de Ang-ra, mămuțe îmblânzite, colivii etc. aparate brute, să alegi și să cumperi numai dela vânzător a de paseri de aici, care de 10 ani se bucură de cel mai bun renume. Dacă le ai bi toate aceste, apoi și cel mai bun nutremânt pentru paseri iarăși numai dela mine să-l cumperi. Numai în depozitul principal: **Zagreb, Mircovič, Marije Valerije ulica 10.** (Oda e separată pentru paseri cântărețe).

Eu vând numai exemplare și mărfuri de prima calitate, mărfuri slabe și de puțin preț nici nu țin.

Premiat la Amsterdam, la Viena de două ori, Bruxelles, Londra, Marsilia, Paris, Zagreb.

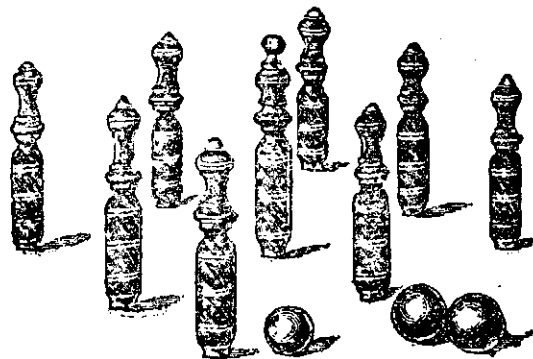
1000 epistole de reunoștință, precum și multe alte diplome. Expediez cu poșta garantând pentru marfă vie.

Trebitscher Sándor

strungar

— PANC SOVA, Gizella-utca —

vis-à-vis de hotelul KONTOLOVITS.

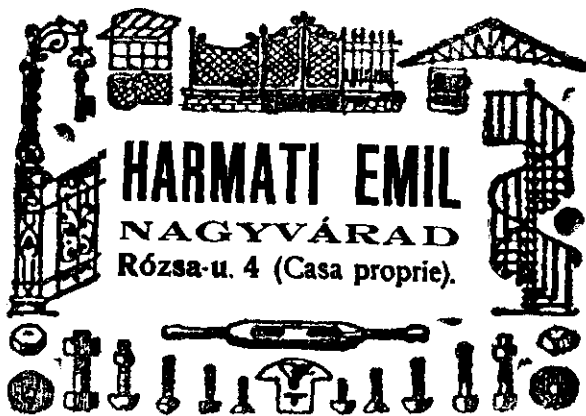
Primește spre efectuare și reparare toate lucrurile ce aparțin acestei branșe, și recomandă neguțătorilor dopuri pentru buți, în orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare totfelul de articlii pentru fumători, gherghefuri pentru lucrul de mână etc. etc.

Serviciu prompt. Obiecte admirabile.

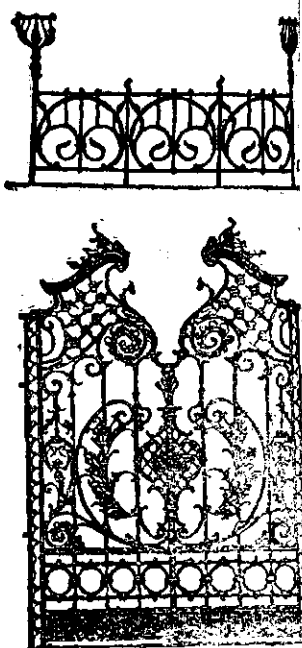
— Prețuri ieftine. —

Atelier de lăcătarie și tescuit, fierărie etc.

Pregătește tot felul de lucrări cu fier pentru zidiri și lucrări de lăcătarie și anume: ventilatoare patentate la ferestri, închizători, parasoale, porți cu gratii

patentate ce se pot constrânge și întoarce în laturi, șaluzine de scânduriță sist. Esslingen, șaluzine de oțel și pânză, pregătitor specialist de vetre de flert, vâlăle pentru adăpatul porcilor și a vitelor, apeduct și lucrări de instalație electrică. Telefon nr. 355. Serviciu prompt.

OH! DOAMNE!

Mă nădușe afurisita de tusă!

In contra tusei, răgușelei și flegmei s'a dovedit de cel mai bun mijloc

Pastilele-Egger

cari nu strică apetitul și au un gust excelent.

— Prețul unei cutii 1-20 cor. —

— Cutie de probă 50 fileri. —

Depozit principal la:

farmacia „NADOR” gyógytár
Budapest, VI., Váci-körut 17.

SĂ TRĂIASCĂ!

„Pastilele lui Egger” m'au vindecat îngrabă!

Se capătă la farmaciile: In Arad la: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Krebsz Géza, Kárpáti János, Ring Lajos, Rozsnyay Mátyás, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán, Vojtek és Weisz drogerie. In Gyorok la: Masznyik Dániel. — M.-Pécska: Adler Gy. Lajos. — O.-Pécska: Ioan Roxin. — Simánd: Csiky Lukács. — Sikszon: Füredi Ede örök.

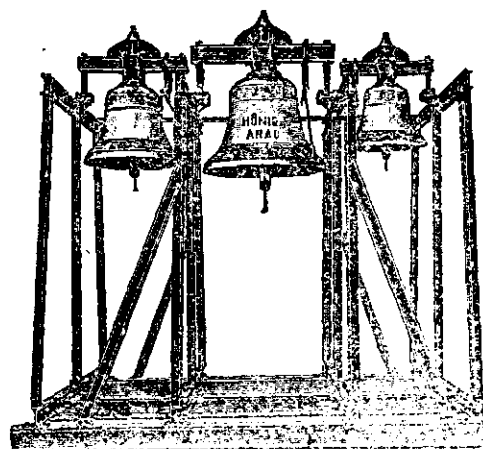
Frideric Hönig

Arad, strada Rakoczi Nr. 11-28.

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că lași cu ori-ce alte clopote la turnarea unui și a celuiiași tare și cu șunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învârti și postamente de fer, prin a căror întrebuințare clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clătine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroadă de fer, ce se poate învârti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o suprasolvire neînsemnată.

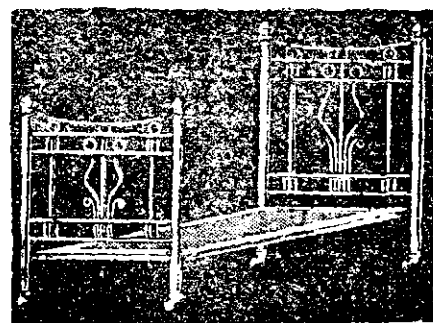
Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

Első Nagyvárad vas-és rézbutorgyár

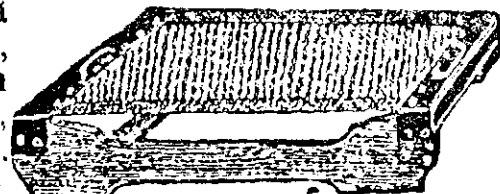
(Prima fabrică de mobile de fer și aramă)

Oradea-mare — Nagyvárad.

Str. Szacsavay Nr. 17, și Str. Kapuczinus Nr. 5.

Pregătește tot soiul de mobile de fer și aramă, dela cele mai simple până la cele mai pompoase. — Mai departe impletituri de sîrmă pentru paturi brevetate și disinflitate, pe lângă prețurile cele mai favorabile. Apoi pregătesc, modele engleze camere de dormit din aramă, cari nici când nu trebuie curățite, fiindcă și susțin în permanență luciul original. — Specialități de platină și bronz veritabile franceze. —

S'a deschis

Prima fabrică aradană de

păpuși de probă

unde în timp de 28 ore se pregătesc totfelul de modele de reformă și alte modele moderne.

Prețuri de concurență.

1 păpușe de probă 2 fl. 75 cr.

Tot acolo se primește

clinică și fabricare.

Reparări de păpuși se primesc și se capătă și părți separate.

Atelier de fabrică: Zrinyi-utca, în casa institutului de credit „Első aradi takarékpénztár“.

Se execută magazini, comande și reparări.

REICH EL. Arad.

Bazar de concurență dela teatru.

Am onoare a atrage atenția p. t. public asupra prăvăliei de croitorie pentru domni

inokai Tóth Lajos,

conducător șef Vass János, iunior, cea mai veche prăvălie în bransa aceasta, asortată cu cele mai frumoase și variate stofe, fabricate engleze și franceze.

Se efectuează comande pe lângă prețuri convenabile în cea mai splendidă eșecție, din stofele cele mai bune.

Reputația prăvăliei mele fondată în 1879 e cea mai eclatantă garanță pentru a putea satisface și cele mai rafinate gusturi.

La dorința specială a p. t. clientele se vor pune la dispoziție colecții de modele, eventual reprezentantul firmei se va înființa în persoană la cei interesați, atât în loc, cât și în provincă.

Cu deosebită stimă:

inokai Tóth Lajos, croitor,
Arad, Palatul Neumann, Piața Andrassy nr. 25.

IGNA DEMIAN

coloratură de haine,
curățitorie chimică,
și mașină cu aburi de
spălat rufe albe în
UJ-SZENT-ANNA.

Colorez (văpesc) și curăț chemic: totfelul de vestminte bărbătești, femeiești și copilărești, pardesii și paltoane, în întregime fără nici o desfacere, stofe pentru mobile, perdele, dantele, broderii, mănuși, borangi-curii etc. În rufăria mea, ajustată bogat, se spală curat ca zăpada, fără materii mistuitoare, în deosebi gulere și manșete, cămăși bărbătești, etc., cari prin mașinile mele de călcat ajung la un luciu încât nu se pot deosebi de cele mai noi. — Comandele cu posta se expediază punctual și cu acuratețe.

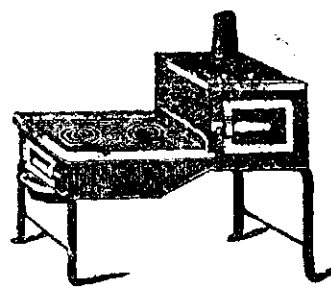
Fillala în Arad, la

Iosif Ștefan, pe piața Tököly.

(în casa bisericii române).

Succesorul lui DERNER GYÖRGY ROTH JANOS

BRAȘOV—Brassó, Felső-uj utca 28.

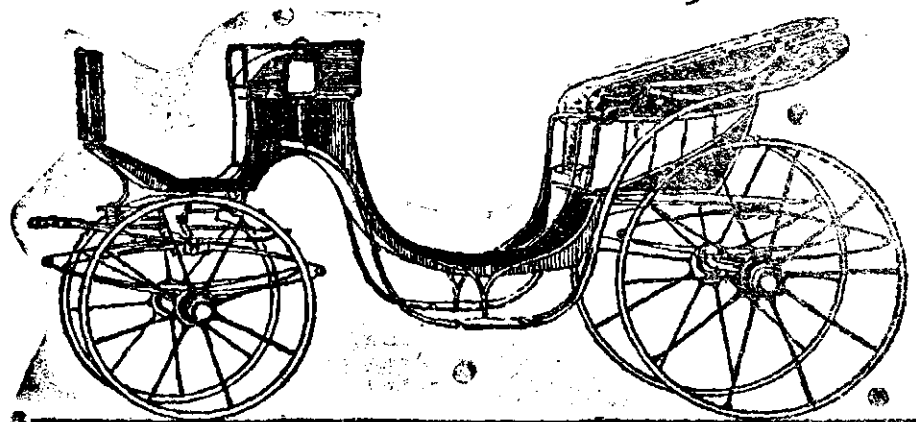
Se recomandă ca lăcătar—mașinist, întreprinzător în toate afacerile de lăcătarie la edificii și alte întreprinderi. Pregătește pieptene pentru pieptenarea lânii și a caierelor, precum și toate mașinăriile pentru torsul și dăpănatul lânii. Mai departe reparază mașinării de moară și le ajustează cu clopoșele electrice.

Organizație solidă, promptă și pe lângă prețuri moderate.

Szabó Testv. și Kleiber

atelier pentru
fabricarea
- trăsurilor -

ARAD, strada
Kápolna Nr. 26
(vis-à-vis de cazarma pomp.)

Avem onoare a face cunoscut on. public din Arad și jur, că am deschis un atelier pentru pregătirea trăsurilor, conform cerințelor moderne de azi.

Bazați și pe experiențe îndelungate câștigate în cele mai renumite fabrici de trăsuri din țară promitem, că în atelierul nostru se pregătesc exclusiv numai lucrări de primul rang. Primul totfelul de lucrări și reparări cu specialitate de bransa aceasta: trăsuri cu tot felul de coarde și fără coarde, precum și pregătirea și legarea cu fier a totfelul de instrumente economice, lăcure etc. Trăsuri vechi le schimbăm. Ținem în magazin cele mai noi și moderne trăsuri. — Rugând binevoitorul sprijin al on. public, suntem cu stimă

Szabó Testvérek și Kleiber
fabricanți de trăsuri.

Halmái József, fost adjunt la notarul public
regesc din Boroşineu, și
Strausz Gyula, fost oficiant de bancă. —

Cancelaria Inregistrată

Halmai și Strausz,

pentru mijlocirea împrumuturilor de bani,
vinderea și cumpărarea de averi mobile și imobile.

Mijlocește: împrumuturi ipotecare (pe
intabulare) și amortizaționale (pe mai mulți ani).

Se angajează: pentru răscumpărarea (con-
vertarea) de împrumuturi ipotecare, dela
procente mai mari la mai mici.

Mijlocește: cumpărarea, vinderea, schim-
barea și esarendarea de averi mai mari
pământuri, etc).

Primește: manipularea (conducerea) case-
lor de închiriat pe lângă remunerațiuni cât
se poate de minimale.

Mijlocește: vinderea, cumpărarea și schim-
barea de căși particulare, căși de închiriat și vii.

Primește: parcelarea și colonizarea ave-
rilor imobile (pământuri).

Telefon nr. 726.

Adresa telegrafică: Halmaistrausz.

Correspondență se poate face și în limba română.

Arad, (str. bisericii) Weitzer János-u. Nr. 9,
în partetul edificiului nou a școlii de fete.

Cu deosebită stimă:

Halmai și Strausz.

STEFAN SLADECK IUN. FABRICĂ DE MOBILE

VÎRSET

strada
Kudritzer No. 44-46

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobi-
lele cele mai mo-
derne și luxoase
cu prețuri foarte
— moderate. —

Mare depozit de pianе
excelente, covoare, per-
dele, țesături foarte fine
— și mașini de cusut. —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„VICTORIA” INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII Fondată la anul 1887.

Centrala în Arad, calea Archiducelui Iosif No. 2. (vis-à-vis de primărie) casa proprie.
Filiala în Chișineu (Kisjenő) casa proprie.

Capital societar 1.200,000.— Cor.
Fond de rezervă 1.100,000.— Cor.

Depuneri spre fructificare . . 8.500,000.— Cor.
Circulațiunea anuală . . . 200.000,000.— Cor.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari
eliberează libele.

Pentru sumele depuse fără termen de abdicere
și rămân la bancă pe timp mai scurt de 3 luni
de zile, plătește deponenților 4% interese, — iar
pentru depunerile elocate pe timp mai
lung de 3 luni de zile, după mărimea sumei
depuse: plătește deponenților 4¹/₂% și 5%
interese fără nici o detragere.

După toate depunerile contribuția (darea) de
interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la zece mii de coroane, după
starea casei, să plătesc și fără de abdicere.

Escontează cambii și acordează credite
cambiale cu acoperire ipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acordează împrumuturi ipotecare pe case de
închiriat și pe proprietăți de pământ.

Instalează:

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ

parafușer pentru
telefon și sonerie:

Mare magazin de lustre, lampe,
fitile pentru luminatul cu acetilen,
— gaz și cu electricitate. —

Instalațiile și comenzile din p. ovință
se execută prompt și conștiințos.

DIAMANT FERENCZ,

— instalator electrotecnic —

Arad, Atzel Péter-u. Nr. 2. Telefon 595.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpota în 1896.

Turnătoria de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, alai ANTONIU NOVOTNY - TIMIȘOARA - FABRIC. -

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea
de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armo-
nioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer
bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată
ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare.
Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul in-
te cu deosebire ventate și pre-
miate în mai multe rânduri, eari sunt provăzute în partea superioară
— ea violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai
adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibraire mai voluminoasă decât
cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este
egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut de sine stă-
tătoare, — spre preadju-
ca — și spre turnarea c

FISCHER TESTVÉREK

fabricanți de țesături de sîrmă, împletituri
de sîrmă pentru garduri, site și de coarde
din sîrmă de oțel pentru patul etc. etc. în

ARAD, calea József-főherceg-ut nr. 8.

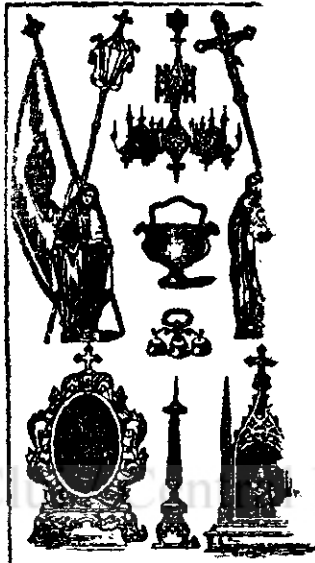
Fabrica: Strada Kossuth Lajos Nr. 45.

Telefon 537.

Recomandă în atențiunea on. public
magazinul bogat în lucrări de
branza aceasta,

care se capătă cu prețuri
ieftine de concurență. :

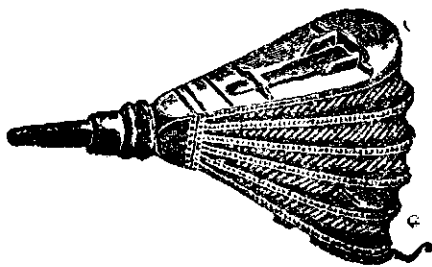
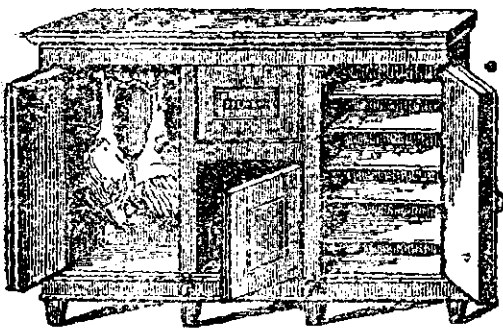
Catalog de prețuri la dorință se tri-
mite gratuit și porto franco acasă.

University Library Cluj

Seemann József,

lăcătuș tehnic, fabricant de mobile de
fier, loiu de suflat și dulapuri de gheață
în Cluj (Kolozsvár) str. Malom nr. 20.

Recomandă
hotelierilor, măcelarilor și în
gospodăria casei

dulapuri de gheață
de la 32 cor. până la 500 cor.

lăcătarilor și faurilor
foi de suflat
excelenți.

măcelarilor, morarilor, comer-
cianților și domniilor

cântare

decimale și centimale și cântare-
poduri în diferite mărimi.

Institutenor, spitalelor, cafe-
nelor și ospătărilor —
tot felul de

mobile de fier.

Primește tot felul de lucrări de
lăcătărie ș. a. lucrări de fier
pentru zidiri, porți de fier
îngrădire de morminte și
vetre de fier din material
excelent cu prețuri moderate.

Acci cari cer, cu provocare la
ziarul „Tribuna“, primesc cata-
log de prețuri ilustrat gratis
și porto franco.

Lucrul bun nu e scump.

Fondat în
anul 1873.

INȘTIINȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public românesc,
că cu 1 Februarie am luat în primire fosta cafenea
„EUROPA“ din str. Deák Ferencz u. 26, care o conduc
și mai departe supt numirea de

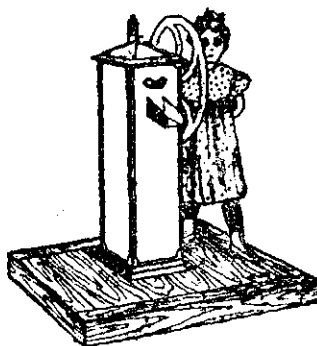
„UJ VILÁG“

unde servesc cu tot-felul de beuturi cu prețurile cele
mai moderate. Serviciu prompt și cu acuratețe. La do-
rință stă la dispoziția on. public și chilia separate.

Cu profundă stimă :

Havancsák József,
cafegiu.

Kuceses Károly atelier de mașini în Mako

Recomandă pompele sale mai
noul cu lanț brevetate san-
tâni ezechutate în atelierul pro-
priu care au preferința, că sunt
ieftine, nu îngheață, foarte du-
rabile, ocupă loc puțin, umblă
ușor și sunt atât de plăcute,
încât sunt o podoabă pentru
curte. Catalog de prețuri la
dorință — se trimite gratuit :
Kuceses Károly, Mako
— (Măeș, comitatul Cenadului). —

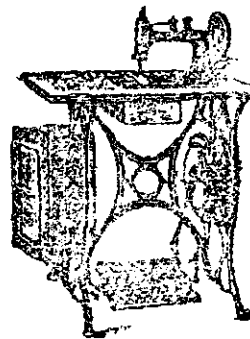
Prima fabrică de calapoade și calupe

— (Első kolozsvári kaptafa és sámfagyár) —

:- Cluj-Kolozsvár, Kis Szamos-u. Nr. 5. :-

Recomandă **calapoade** și **calupe** foarte bune, pregătite din lemn excelent uscat, pe care se pune un pond deosebit.

Comandele din ::
provință se execută
pe lângă rambursă
prompt și cu prețu-
rile cele mai ieftine.
Serviciu excelent.

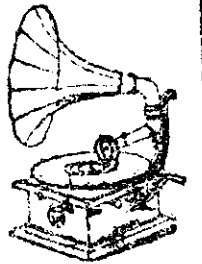
Reparări de mașine de cusut și gramofone
se execută mai bine și mai ieftin, la

ANTON KATZKY mehanic
TEMESVÁR - BELVÁROS, Prinz - Eugen - gassa.

Mașini de cusut SINGER I-a clasă 28 fl.
" " " folosite, cu . . . 10 fl.

Mare asortiment de GRAMOFOANE și
PLĂCI în limba româ-
nească, germană, sârbească
și ungurească.

FONOGRAF familiar dela 5 fl. în sus.
PLĂCI cu 1 fl. 25 cr. bucata. ACE de cusu
200 bucăți cu 25 or. — ALBUM pentru plăci.
— PLĂCI FOLOSITE SE SCHIMBA. —
Depozit de COARDE și alte obiecte necesare.

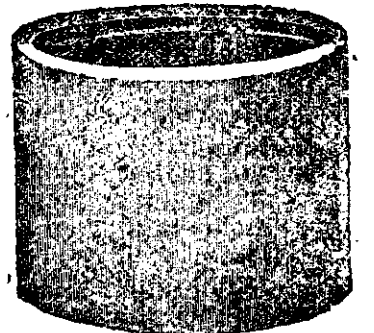
In atențiunea celor ce zidesc case!
— și a proprietarilor de vii! —

Fabrică de cement in Pâncota,
LENGYEL SANDOR és Társa.

Telefon Pankota 9.

Primește spre lucrare cu beton
beton de fier:
iesle în grajduri, bazine
pentru apă și comină, etc.
fântane și alte canale;
fundamente și altele.

Liferează:
țevii de cement în diferite mă-
rimi, țevii de fântână, țigle
pentru acoperiș, valaie spre diferite
scopuri, vase de apă de ploate și pentru
stropirea vițel, plăci de cement,
cement de portland ș. a.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MOBILE BUNE

cu prețuri favorabile

se găsesc în fabrica de mobile a lui

Reisz Miksa

Békéscsaba. în Nagyvárad

Sas-utca Nr. 7.